

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDRIN

*En farlig och skön
konkurrent i Ådam*

*Den polska diskus-
kasterskan
Konopacka*

UR
INNEHÅLLET:

HUR HÅLLA SIG I FORM?

LYXBLOMMOR, SOM ROA SIG

*Scener ur storstadens
nöjesliv*

EN FLICKA FOR TILL BADORT
av Julia Svedelius

*Fö. bidrag av Maj Hirdman,
Elisabeth Kuylenstierna-Wenster,
dr Gustaf Bolinder m fl.*

K R Ö N I K A

OM BL. A. KYRKORS PLACERING OCH AVSTÅNDETS BETYDELSE

DET KAN VÄL ALLTID ANSES TILLRÄDLIGT att hålla huvudet kallt och inte låta sig gripas av alla möjliga rykten och påståenden, som snurra i luften. Ändå mer tillrådligt är det, när dessa rykten gå på människors heder och ära.

När olika nationer äro inblandade i ett mål är lugn alldeles särskilt att rekommendera, ty då är det knepigt nog ändå att hålla jämvikt och komma med rättvisa omdömen.

I Nordpolstragedien vore det gott om alla tänkte "hellre fria än fälla". Och ville vänta med omdömena och domarna tills det funnes säkrare underlag för dem än gissningar och varandra motsägande telegram. De förskräckliga tillvitelserna mot Malmgrens två följeslagare göra ingen någon heder.

En sak bör man, hur saker och ting än komma att utveckla sig, minnas: det är lättare att handla ädelt i svåra situationer, när man genomlever dem vid skrivbordet, än när man är mitt i dem i verkligheten!

Det har hänt att "samhällets stötter" trampat ner kvinnor och barn, det har hänt att högst beskedliga och annars oförvitliga människor blivit som vilda djur. När de ställts inför utsikten av en omedelbar, kvalfull död. I panik räddar sig den som kan, och ingen frågar efter sin broder.

Bara de, som inför dödsfara, bibehållit sitt lugn och sitt människovärde, ha rätt att kasta sten. Vi andra borde i stället känna tacksamhet att vi ej frestats.

Ensamheten i en ödemark av is kan nog i och för sig göra en människa otillräknelig. Lägg därtill ovisheten, hopplösheten, kölden, bristen på det nödvändigaste, hungern, utmattningen, ack, jag tycker att inför den hjärt-skärande bilden av dessa stackars människospillror borde allt prat och alla förkastelsedomar tystna.

Inför ett namnlöst lidande ska man ha vett att tåga. Och känner man, att man själv är så stark och utmärkt att man passar till domare, ska man åtminstone, som en rättvis domare anstår, vänta, tills man fått utredningen klar.

*

Svenska Naturskyddsföreningen och Samfundet för Hembygdsvärd ha uttalat sig mot den kyrka som på statens mark på Björkö skulle byggas till Ansgar-jubileet.

Här har staten, med en storslagenhet som är lika berömvärd som, ursäkta, ovanlig, avsatt Birka-området till statsmark, för att inom en typisk orörd natur bevara en av våra märkligaste fornplatser, för att genom den kunna ge våra efterkommande en levande bild av hedenomens sista dagar.

De som gått där ute på ön vet, hur underbart vacker och stämningsfull platsen är.

Och nu skall en kristen kyrka ramla ner i alltihop! Pladask ned i denna bild från hedna tider.

Hur är det, det heter: Varje sak på sin plats och en plats för varje sak.

Sådana där små tänkespråk brukade förr i världen broderas på linne eller grön filt och sättas på väggarna. Nu ser man hur det går, när gamla goda bruk falla i glömska! Om de herrar, som beslutat kyrkbygget, haft det lilla tänkespråket över järnsängen, så hade aldrig en kyrka placerats, ens som förslag, på en plats inköpt just för dess egenskap av orörd hedd.

Och Ansgars minne? Säger inte det redan befintliga kors, som rests till hans åminnelse därute mitt i Birka-jorden, mer om hans gärning och hans oförskräckta mod, än en stor kyrka, som måste fördärva minnena från den tid som också var hans?

*

I Sverige skall man nu försöka en ny behandlingsmetod för sinnessjuka. Efter mönster av en tysk anstalt.

Det nya, som skall tillämpas, är den s. k. arbetsterapin eller helt enkelt, att sänglägesbehandlingen och den förskräckliga sysslolösheten skola ersättas med för de sjuka lämpligt arbete.

Den tyske läkaren, på vilkens sjukhus dessa de modärnaste teorierna just tillämpats, anser att, tack vare arbetsterapin, tillfriskna patienterna i större utsträckning än förr. Och säkert är, att tillvaron blir angenämare för de sjuka. Det hela blir mänskligare och trevligare på alla vis.

Jo, jag skulle tro det! Sysslolöshet kan ju göra en frisk människa galen, hur mycket mer deprimerade skall den inte vara för sjuka stackare, som verkligen inte har något vidare roligt att fästa de stackars förvirrade tankarna vid! Arbete kommer den långa tiden att gå och är en vilopunkt för oroliga tankar. Dagarna få ett innehåll. De tomma dagarna.

"De sjukes allmänna uppträdande syntes mera naturligt, än vad man är van att se, när en skock patienter äro samlade i ett sinnessjukhus här i Sverige."

Jag skulle tro det! Något onaturligare än detta ändamålslösa hängande i korridorer och samlingsrum kan man väl inte se. Den besökande vet inte hur fort han skall komma därifrån: inte därför att det är så svårt att se de sjuka (som ofta verka lika kloka som besökaren), utan därför att hela den sysslolösa, stagnerade atmosfären därinne blir också en frisk övermäktig.

Det skall bli en lättnad att veta att dessa stackars sjuka få jobba och arbeta och ha sin egen förnuftiga värld med arbetes yderkvickelse och arbetets trötthet.

Kanske, en gång, någon de sinnessjukas Montessori skall uppfinna en arbetsmetod ägnad att reda upp tilltrasslade hjärnor och lugna förstörda nerver?

*

Jag ser i en tidning att "avståndsäktenskap" skall vara på väg att bli modärnt. Att alltså kontrahenterna bo på var sitt håll och träffas då och då på semestrar och veckandrar, som det engelska week-end så vackert försvenskats till.

De exempel, som tidningn gävo, voro sådana, där de äkta makarna mera av nödtvång — arbete på skilda platser — än av smak levde i avståndsäktenskap. Men jag har råkat på åtskilliga, som praktisera sättet av smak. Jag tror att en del skilsmässor undvikits på detta enkla sätt: det är nämligen ofta påfrestningen av den dagliga samvaron som ställer till med uppträden och bråk och stridigheter. Mest om struntsaker.

Stridigheter som förefälla alldeles obegripligt dåraktiga, så fort man får en smula andrum och kan avståndsbedöma varandra.

Det förnuftigaste skälet, och det modärnaste, för en dylik partiell skilsmässa har en amerikansk dam givit mig. Hon hade ett vetenskapligt arbete vid ett universitet, mannen var redaktör.

"Den dag jag märkte", sade denna kvinnliga doktor, "att jag började tala om mitt arbete, när min man började tala om sitt, och att han talade om sina kolleger, när jag talade om mina, insåg jag att det var tid på, att vi flyttade ifrån varandra, om inte slutet skulle bli skilsmässa, vilket ingen av oss önskade, då vi äro mycket fästade vid varandra. Så hyrde vi var sin våning, jag tog barnen, och så träffades vi i arbetspauserna. Sålunda gingo vi då och då om kvällarna ut på teatrar eller konserter och varje week-end tillbringade vi och barnen tillsammans och hade det utmärkt trevligt, vilket verkligen icke alltid varit fallet förut. Vi akta efter vår "skilsmässa" vår lediga tid mycket mer än förut, vi förbereda oss för den, den är våra högtidsstunder. Vi akta också på vårt lynne och våra ord mer än förr, ingen vill förstöra trevnaden.

Små förargligheter och ledsamheter bär var och en för sig, lycka och glädje dela vi. Ty vem tjarar om misslyckanden och tråkigheter om man träffar sin älskling bara några fattiga gånger i veckan?"

Ja, och vem missbrukar inte sina närmastes tålmod och överseende, om man träffas varje dag och stund under hela det långa året?

Äktenskapet av i dag har deklinerat. Det är icke längre gamla tiders stadiga och hållfasta tillställning. Det har blivit ganska betydligt bräckligt med åren. Helt naturligt då, att det håller bättre, om man inte nöter alltför mycket på det. Inte brukar det till vardags, utan bara så där litet mer till helgdags.

Sade den amerikanska damen. Jag säger ingenting. Ty jag vet rakt ingenting. På det området.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

HUR HÅLLA SIG I FORM?

NUTIDSMÄNNISKAN BEHÖVER VAPEN MOT TIDENS HETS

KVINNLIGA RADIOLOGER GE TRE GYLLENE HÄLSOREGLER.

DEN STORA RADIOLOGKONGRESSEN i Stockholm hade samlat ett betydande antal kvinnliga radiologer. Den största kontingenten kommer från U. S. A., men även Rumänien, Tjecko-Slovakiet, Ryssland, Belgien och England ha skickat representanter. Ingen av de kvinnliga radiologerna ha dock vågat sig upp i talarestolen. Ett flertal ryskor hade anmält föredrag, men blevo av sin regering hindrade från att resa.

Det vimlar av damer i riksdagshusets korridorer, — en hel del av de utländska läkarna ha tagit sina fruor med, — men, i vissa fall åtminstone, är det lätt att urskilja, att man står inför en representant för den vetenskapliga kvinnan. Inga påfallande yttre kännetecken för all del, ingen klädsel, som går för mycket i det efterblivas eller fantasifattigas tecken, men det är något visst i hela typen, som är utmärkande för alla, trots de många av nation och individualitet betingade olikheterna. Något, som närmast kan karaktäriseras som ett sakligt lugn, parat med redbar och osjälvisk mänsklighet. Vetenskapens strävan efter objektivitet, och läkarens ständiga beröring med verklighetens skiftande och svåra krav ha satt en tydlig prägel på det evigt kvinnliga. Man har intrycket att stå inför människor, som underordna sig själva under sitt arbete, men de tyckas till all lycka även behärska den svåra konsten att förena sin intellektualitet med äkta och harmonisk kvinnlighet och att — at last but not least — lysa upp världen både med inre och yttre charme. Ett lysande belegg för det senare är den norska radiologen d:r Basken Werenskiolds elegant och strålande uppenbarelse.

Kött är inte bra för reumatismen.

Idun har bett några av de kvinnliga radiologerna om tre gyllene regler, för att hålla sig i form. Sådant är kanske viktigare nu än förr, när arbetstakten och konkurrensen ställer så stora krav på människorna.

D:r *Barbara Hunt* från Mangor, Maine, U. S. A., en amerikanska med ett energiskt och målmedvetet uttryck, ler ett gudomligt leende. "Jag tycker ni svenskar se ut att vara en ovanligt sund och fysiskt kraftig nation. Ni förstå säkert att sköta er hälsa mycket bra. Och så belevade alla människor är, och så vackra röster ni ha. Nå, det hör ju inte dit, —

att dricka ett glas kallt vatten om morgnarna är en enkel men utmärkt hälsoregel. Vidare tror jag inte det är nyttigt att gå till sitt arbete utan en kraftig frukost — det är för länge att vänta till lunch. Man bör också, som vi amerikanare, äta frukt till frukost. Över huvud taget bör man låta mycket vegetabilier ingå i sin kost. Jag tycker mig ha märkt, att ni svenskar äta alldeles för mycket kött, — tänk på reumatismen i ert nordliga klimat! — och alldeles för litet grönsaker."

Var måttlig i allt!

D:r *Cornelia Moga* från Rumänien, en ståtlig medelålders dam, imponerande som en myndig godsägarefru, anser för sin del, att de flesta människor äta alldeles för mycket. Hur är det med svenskarna i det fallet? De se ut att ägna sig alldeles för grundligt åt bordets nöjen. Vidare bör man vara mycket försiktig vis-à-vis alkohol, vars bruk i längden obestriddligen verkar undergrävande på organismen. Tänker man sköta sin hälsa, bör man heller icke arbeta för mycket, — det är en ganska viktig sak, att inskräpa hos nutidens människor med deras jäktande liv. "Nu måste jag fråga om en sak", inskjuter d:r Moga impulsivt, "varför tala ni svenskar inte språk? Vi rumänier lära som barn minst 5 språk. Ni se ju så trevliga ut, men man kan ju inte prata med er. Jag har haft mycket svårt att göra mig förstådd här i Stockholm." — Intervju-svaren hänvisar stillsamt till den svenska blygheten som ett av våra förnämsta nationalitet. Träffar man en bildad svensk ensam, talar han som regel utmärkt. I sällskap tänker han med ångslan på grammatikens och uttalets tusen blindskär, är rädd att göra sig löjlig och — tiger. D:r Moga skakar förvånat på huvudet, ger oss ett kraftigt handslag och försvinner.

Mindre sömn och mera frisk luft.

Den ryska radiologen d:r *Mira Raitz*, specialist i hereditär syfilis och praktiserande läkare i Moskva, står inbegripen i ett livligt

Ovan på bilden fr. v.: d:r *Cornelia Moga*, d:r *Mira Raitz*, d:r *Margery Freeborough*, d:r *Basken Werenskiold*, d:r *Barbara Hunt*.

samtal med sin svenske kollega, professor *Johan Almquist*, men offerar sig gärna några minuter. 3 goda regler för hälsan? Inte äta för mycket, det är nästan det viktigaste, — i Sovjet-Ryssland gör man tydligen en dygd av den hårda nödvändigheten! — I vår tid, som ställer så hårda krav på individen, är det viktigare än någonsin att hålla sig i form och så länge som möjligt bevara ungdomlig spänstighet. Vidare skall man inte sova för mycket, — det är inte bra för vigören. Mycket frisk luft måste man också ha. Man skall bara följa hygienens enkla huvudbud angående renlighet, frisk luft, lagom proportion mellan arbete och vila, lämplig diet o. s. v. Under avvaktan på den tid, fortsätter d:r Raitz med ett humoristiskt leende, då vi radiologer lyckliggjort mänskligheten med allt vad vi bära under vår kappa. Då man tar sitt radiumbad om morgnarna och endast äter radiumbestrålad mat, — då bli alla människor friska som nötkärnor, om man får tro min kollega, prof. *Stoklasa* från Prag.

Sporta och ta det f. ö. inte för högtidligt.

D:r *Basken Werenskiold*, underläkare vid Rigshospitalets röntgeninstitut i Oslo, anser att det är mycket förkastligt att grubbla för mycket över sin hälsa. Man skall arbeta mycket, så håller man sig i form. D:r Moga och d:r Raitz farhågor för att de flesta människor äta för mycket, delas icke alls av d:r Werenskiold. Man skall äta sig ordentligt mätt. Nu för tiden ha de flesta människor så mycket att göra, att de icke hinna med att lägga på hullet. Man har ju också sporten som motvikt. Vidare skall man äta det som man tycker är gott, förutsett att det inte bekommer en alltför illa. Det är hälsosamt att göra det som man har lust på, — det låter kanske lättsinnigt av en läkare att säga så, — men jag tror i alla fall inte, att det är något dumt recept. Det psykiska spelar dock en oerhörd roll för vigören.

Sporta skall man också göra. Vi norrmän gå kanske till överdrift i det fallet. För oss är sporten snart det viktigaste i livet, något som går före arbete och allt annat. En norsk student t. ex., som läser på sin examen, ägnar med glatt hjärta två av veckans arbetsdagar åt sin sport. Frisk och spänstig blir han naturligtvis. . . . Dans anser jag för övrigt vara

(Forts. sid. 768.)

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

M A N N E N I B A R N S Ä N G

En kuriös uppfinning och sed hos exotiska folk.

Av

D:r Gustaf Bolinder.

Hos naturfolken äro männens och kvinnornas sysselsättningar mycket skilda. Arbetsfördelningen är genomförd med stor stränghet. En man kan ej uträtta kvinnoarbeta. Han har inte fått lära det — för övrigt vore det under hans värdighet. Kokning av mat är sålunda nästan överallt kvinnans sak. Mannen sätter inte på kött i en gryta — däremot kan han mycket väl rosta det på glöd. Ty rostning — det mest primitiva av tillagningssätt — anstår en man, medan kvinnan, som säkerligen uppfunnit konsten att göra lerkärl och alljämt tillverkar dem, får sköta matlagningen med deras hjälp. Denna arbetsfördelning gör, att könen bli helt beroende av varandra. Kvinnan sköter sådd och skörd, spinner och väver, mannen jagar och fiskar och tillverkar vapen och redskap m. m.

En gång träffade vi under våra resor i Sydamerika på en utdöende indianstam, där det blott fanns tre gamla kvinnor — hövdingens hustrur — kvar, men två unga män. Dessa kunde icke få några hustrur och hade upprättat ett ungarhus, som sköttes mycket illa. De beklagade sig ivrigt över, att de saknade kvinnlig hjälp, och funderade på att rymma över till en annan stam, där de kunde få sig hustrur — och kokt mat!

Vi förstå alltså, att männen och kvinnorna ej gärna gripa in på varandras områden. Det finns dock fall, där män förvisas till kvinnligt arbete. Så bland Nordamerikanska indianer, där det dock gällde för en svår skymf. Det händer också någon gång att män och kvinnor byta roller, då av skäl som ha med majs och religion att göra. Vid månförmörkelse sätta sig hos vissa fjällindianer männen på golvet och spinna, medan kvinnorna få ta plats på de eljest för männen avsedda pallarna och tugga njutningsmedlet koka, som i vardagslag är dem strängt förbjudet. Men detta är blott för den korta stund, världen genom förmörkelsen anses vara ur led.

Märkligare synes det oss att männen stundom kunna övertaga kvinnans roll i fall, som äro så specifikt kvinnliga, att vi äro benägna att anse utbytet för ett gott skämt. Jag tänker på den egendomliga sed jag här ska berätta litet om: männens barnsäng.

Denna sed kalla vetenskapsmännen *couvade*. Att ordet är franskt beror icke på en tillfällighet. Det är nämligen icke något kuriöst påhitt, som tillfälligtvis dyker upp hos något primitivt folk, utan ett bruk, som förekommit i södra Frankrike och ännu torde leva kvar hos baskerna. Det förekommer ännu i Sydostasien, samt i stor utsträckning bland Sydamerikas indianer, där det bäst studerats. Vi hålla oss därför också i det följande till detta område.

Seden innebär, att mannen omedelbart efter det ett barn fötts intar bädden — som i Sydamerika i regel utgöres av en hängmatta — håller diet, tar emot visiter och i allo

uppför sig så, som vore det han och icke kvinnan, som fått barnet. Vad modern beträffar, händer det väl, att hon också ligger något, men ofta går hon nästan genast ut och förrättar sitt arbete som vanligt — indiankvinnan föder som bekant med stor lätthet och anser sig ej behöva någon vilotid. Den diet, mannen får föra är ofta mycket sträng — den kan för ett par veckor utgöras av vatten och bröd — och det är nog väl för modern, att hon inte behöver vara lika återhållsam, om hon också ofta nog måste underkasta sig vissa föreskrifter. Mannen är för långa tider, kanske ett år, förbjuden att förtära vissa sorters djur, vilket i regel också gäller modern. Det skulle vara överdrivet att säga, att mannen och hustrun hos alla folk helt byta roller, eftersom alltså även barnaföderskan är underkastad föreskrifter, men på sina håll är det så och dessutom

Läs

i den detta n:r medföljande bilagan förutom följetongen *Iduns hushållssida*, som ger aktuella *augustirecept*, *handarbete*, *födelsedagsartiklar*, *tävlingar* m. m.

Madame Clemensia dos Santos Tavares, maka till portugisiska ministern i Stockholm Francisco dos Santos Tavares. (Kamerabild Goodwin.)

är det mannen, som ju ej alls behövde det, vilken behandlas strängast.

Utan tvivel går denna sed ut på att skydda barnet, i viss mån också föräldrarna, mot de farliga andar, som vid sådana tillfällen alltid bruka hålla sig framme. Barnadödligheten är stor och den primitive tillskriver detta övernaturliga makter. Men hur kan då barnet skyddas genom att fadern ligger till sängs, fastar och genomgår allehanda ceremonier? Det saknar ju, enligt min uppfattning, sin grund i verkligheten. Men indianerna åtminstone tänka annorlunda. Enligt deras uppfattning är mannen, fadern, den viktigaste parten, ty barnet är en avbild av honom, det är »en liten fader». Kvinnan är blott medlet, hon är att likna vid jorden, i vilken ett frö nedlägges och i sinom tid bär frukt. Därför består mellan fader och barn ett intimt samband. Skulle mannen äta något, som ett dibarn inte tål, skulle detta skadas. Skulle han äta guagme, kunde barnet få långa framstående tänder och toge han sig orådet före att förtära jaguarkött, kunde den lille bli fläckig. Mycket betecknande är, att en indianfader anser sig kunna ta in den medicin, det lilla barnet skulle ha, och det med alldeles samma verkan, som om detta själv fått den.

Inte heller hårt arbete får fadern utföra medan barnet är spätt — det är bäst, att han håller sig i stillhet, själv i viss mån antagande den lilles levnadssätt. Inte heller tobak eller rusdrycker får han smaka. Anledningen till fastan och dieten är också, att man fruktar, att farliga substanser med maten kunna tränga in i kroppen och därigenom också skada barnet. Fasta är mycket vanlig bland indianer och har sin grund i övertron, men många gånger, när det gäller sjukdom, gör den givetvis också nytta rent fysiologiskt sett. Jag har varit i tillfälle iakttaga, hur indianska medicinmän gjorde lyckade kurer med vita patienter, därför att dessa tvingades att hålla en diet, som de annars icke begrepo sig på.

Det torde numera vara säkert, att det underliga bruk, som jag här talat om, har sin grund i de primitivas särregna uppfattning om vissa magiska sammanhang.

Det finns en annan förklaring, som är rätt lustig, men knappast torde vara hållbar. Vissa vetenskapsmän ha nämligen gjort gällande, att *couvade* skulle vara ett påfund av kvinnan, som önskat hålla mannen hemma om dagarna efter det barnet kommit till. Det säger sig dock självt, att kvinnan hellre skulle se mannen vara ute och skaffa familjen uppehälle under just denna tid, i stället för att hon då själv ofta måste knoga för två. För övrigt uppkommer märkvärdiga seder icke på det sättet — de ha vanligen sina rötter djupt i det primitiva intellektet med dess ofta för oss svårframkomliga labyrinter.

GUSTAF BOLINDER.

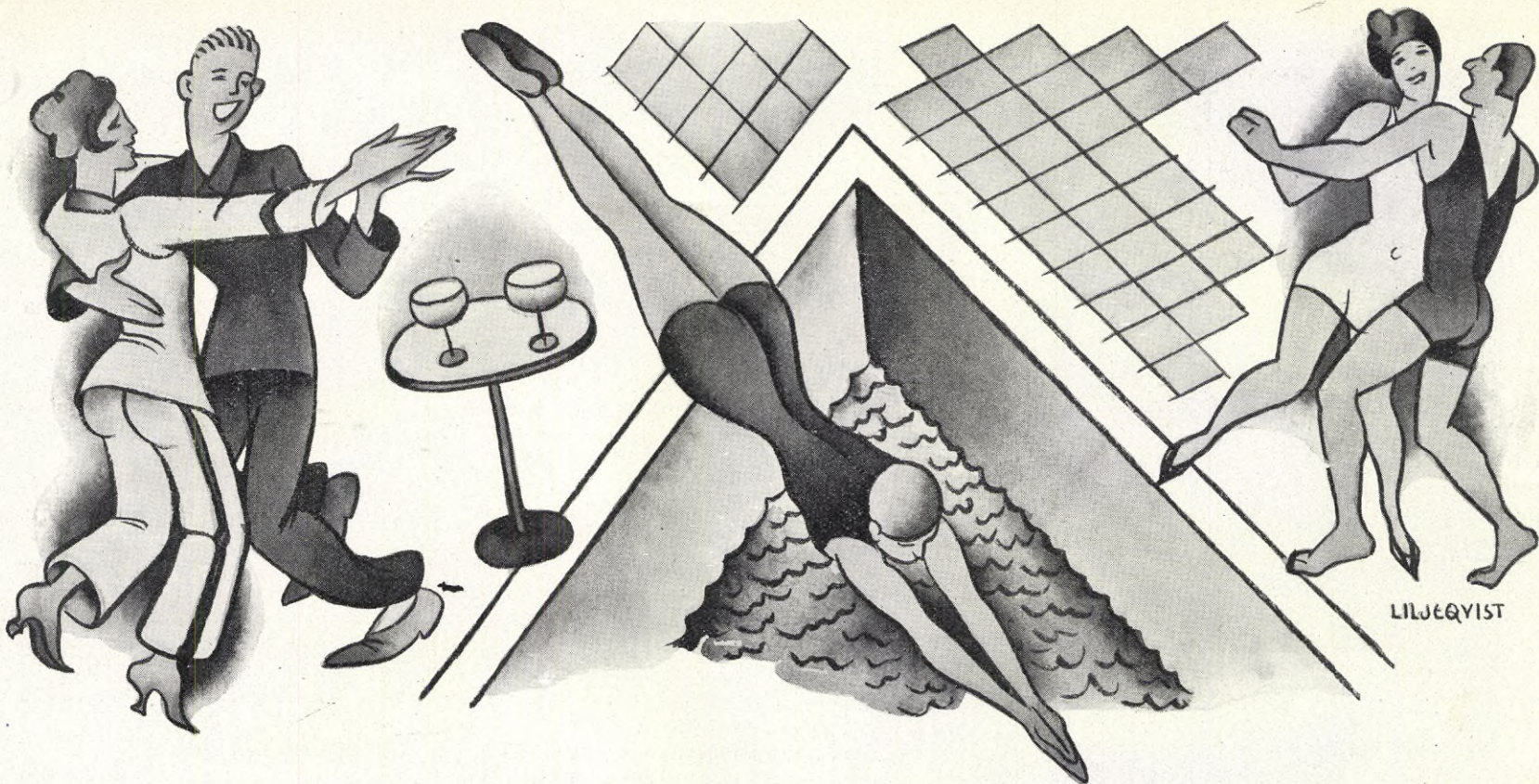
NUTRIGÉN

ger växterna kraft och blommorna glans;
synnerligen drivande, billigt och drygt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer fr. kr. 0.75 pr burk.

TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

LYXBLOMMOR, SOM ROA SIG

BALER I PYJAMAS OCH BADDRÄKT ÄR DET SENASTE PÅHITTET I STORSTADENS NÖJESLIV.

NÄR KLOCKAN BÖRJAR GÅ PÅ TIO i Äppelviken, gäspar man belåten med sig själv, sin dag och sin värld och en halvtimme efteråt sover man sällt på sitt örn-gått.

Vad gör man vid motsvarande tid i Chiswick eller Ealing? Vad gör man i små nätta borgerliga trädgårdsstäder utanför Berlin eller Paris eller andra välordnade europeiska huvudstäder?

Precis detsamma.

Den äktenskapliga fridskyssen nedsänkes på barns och blommans pannor och så, som sagt, in mellan lakanen.

En avgrund skiljer Mayfair, Belgravia eller Chelsea å ena sidan, societetens och artistkretsarnas Londonkvarter, från den lyckliga trädgårdsförstaden en halvtimme från Waterloo eller London Bridge å den andra.

Men Ealing och Äppelviken äro fränder. De förstå varandra. De ha samma tycken. De ha samma sinne för det borgerliga livets gyllene via media, de må sedan kalla sig vad som helst i politisk parti-bemärkelse.

De sträcka sig likaledes på samma gång, nytra, pigga och välutsövda, efter morgontidningen med dess speciellt för dem tillsatta dekott på senaste dygnets händelseförlopp i societet, rättssalar och vigselrum.

Det finns mycket som talar för en indelning av den burgna mänskligheten i storstadsfolk, förstadsfolk och så alla andra.

Vare det emellertid fjärran från mig att i detta sammanhang ens andas om någon inbördes värdesättning mellan dessa tre kategorier. Låt mig blott säga så mycket som att dygden understundom älskar att uppenbara sig i de mest underliga miljöer.

Ett är tvärsäkert, storstadsmentalitet och förstadsmentalitet kunna aldrig enas. De äro som eld och vatten. Storstadsmänniskan är ett rotlöst flarn, förstadsmänniskan

Härhemma tala vi om att fördriva tråkigheten på landsbygden, i Londons lyxkretsar talar man om att fördriva tråkigheten i storstaden, berättar Iduns korrespondent Eskil Sundström i en roande artikel — ja, livet har sina olika sidor och det har sitt intresse att studera även lyxblommornas tillvaro. Om inte annat så för att erfara tacksamhetens och medlidandets känslor.

en produkt av ett grundligt uttänkt, omsorgsfullt utlinjerat system.

Den som besitter ett grundligt uttänkt, omsorgsfullt utlinjerat system faller måhända ibland för frestelsen att förakta den som icke har ett. Suburbia — åtminstone Londons Suburbia — föraktar innerligt den flabbiga, flamsiga, sensationsjuktande, löjliga och tanklösa storstaden.

Är det t. ex. icke förfärligt löjligt och tillgjort att träffas klockan 9 på kvällen i ett stort sällskap iklätt färgrika pyjamas, sitta eller halvliggja på divaner eller kuddklädda golv, läppjande på cocktails och lättjefullt förtärande sommarlätta små midagsrätter?

Suburbia reser huvudhåren; och icke blott huvudhåren, utan den andliga borsten. Detta är Sodom och Gomorra. Detta är Roms undergång. Detta är imperiets skymning.

Jag gör för argumenteringens skull — jag vill nämligen försöka sätta storstadsmänniskan i relief — en kraftansträngning att helt befria mig från varje tillstymmelse till moralisk reaktion i samband med det nys antydda fenomenet.

Vilka människor är det som komma med dylika påfund? Naturligtvis den människosort som i London går under beteckningen »Bright Young Things». Det är icke de allvarliga och högtidliga husägarna i West-end, vilka på dagarna idka milionaffärer i

City. Det är kapitalistsamhällets lyxblommor, materiellt välbeställda, bortskämda, blaserade, behagligt och ofta klädsamt, ansvarlösa unga medborgare och medborgarinnor.

Kan det då nu, spørjer min läsarinna — full av frisinnad svensk vilja att fatta och förlåta även de mest sällsamma bland mänskliga excentriteter — kan det då nu vara så särdeles pikant och stimulerande att dricka cocktails, dinera och dansa i pyjamas i stället för sittande till bords i strama klädningar eller pansarskjortor och svarta kläder?

Från rent praktisk och mänsklig synpunkt måste man svara ett obetingat naturligtvis.

Den som förvärvat sig den avlägsnaste lilla förmimelse av vad en Grand Season i London mellan 1 maj och 27 juli vill säga befinner sig framemot sist anförda datum i ett tillstånd av sällskaplig anemi.

Grand Season har sin förtrollning. Londonvärdinnornas uppfinningsesprit är beundransvärd. Men ingen esprit kan i längden förmå att göra två å tre baler per natt, vecka efter vecka, månad efter månad, till en glittrande kedja av nöjen och sprittande glädje-sensationer.

Det blir till slut ingen glädje utan en mekanisk plikt att visa sig — jag talar om de unga societetslejoninnorna och lejonerna — och den oändliga repetitionen av samma glans, samma musik, samma ansikten (med ett och annat nytt som befriande inslag!) samma teknik ifråga om förströelse och förtäring, med välment variationer på temat, kan antaga formationer av en mördande lömsk och tråkig monotoni.

I denna atmosfär börja »bright young things» hjärnor arbeta under högryck. Skenbart vansinniga, men psykologiskt kanske högst välmotiverade, infall födas.

(Forts. sid. 768.)

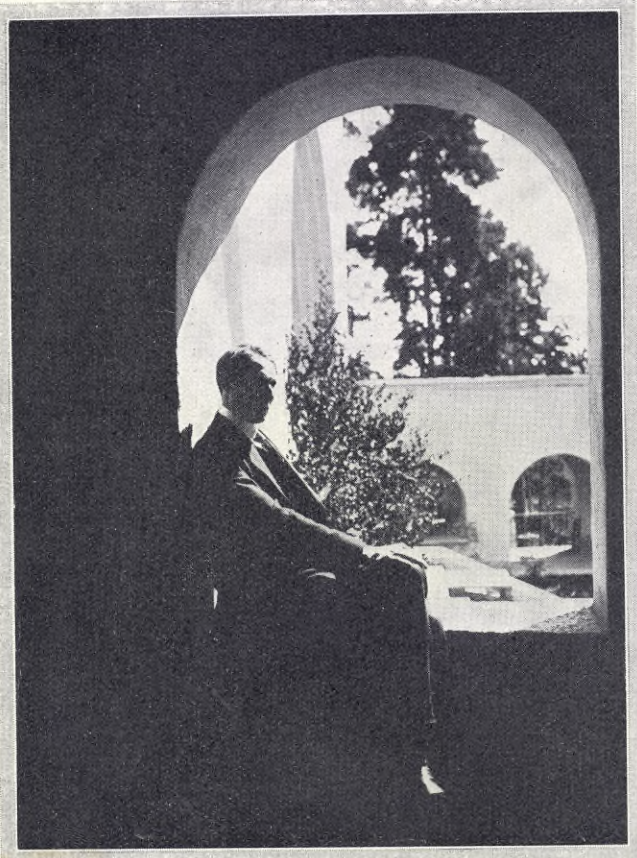

CAP Pompom
den finmakande chokladen
för Alla

i röda och blå förpackningar å 25, 50 o 100 öre.

PÅ UPPTÄCKTS- VAD VÅRA FOLKHÖG- EN P E R R S O N L I G

Rektor Manfred Björkqvist i Sigtunastiftelsens loggia.

På samma gång som den svenska folkhögskolan nått den respektabla åldern av 60 år — de första folkhögskolorna i Sverige invigdes just 1868 — har den blivit ett högst aktuellt diskussionsämne, dels i sammanhang med den stora skolreformen, dels på sistone i valrörelsen. Högerpartiet har framkastat tanken på en högerbetonad folkhögskola som motvikt mot de som det anses vänsterbetonade. Iduns medarbetare, författarinnan Maj Hirdman, ger ämnet en annan belysning i sin helt personliga skildring av en bildningstörstande ungdoms väg genom folkhögskolorna. Det är en lättläst, tankeväckande, än gripande, än humoristisk bikt — läs den och Ni ångrar inte företaget, vilket läger Ni än må tillhöra.

I LIKHET MED SÅ MÅNGA FATIGTA bildningstörstande, stod jag i nittonårsåldern utan all kunskap. På grund av hårt arbete hade jag icke haft någon tid över ens till lånbiblioteksläsning. Men så kom jag över till industriarbetet och därmed till det som rörde sig i tiden. Det blev att alla lördags- och söndagsnätter och även andra kvällar hänga på Folkets Hus och sluka diskussionerna. Dessutom upptog tiden studium av de stora genierna, både de litterära och filosofiska — men knappast de lyriska. Via allehanda vetgiriga gossar, många uppriktiga sökare, men ännu flera små viktigpettrar, uppsög man namnen Nietzsche, Weininger, Sterner, Krapotkin, Tolstoy, Dostojevski, Strindberg, Ibsen och överhuvud de flesta av de betydande tänkare och författare som voro tillgängliga på svenskt språk.

Det var inte litet vetande som skulle ordnas i hjärnan i en hast.

Alltid gick det inte så lätt. Jag erinrar mig åtminstone två ynglingar som fördes till Konradsberg. Den ena blev botad. Den andra finns där än.

Själv undgick jag ett så hårt öde, kanske mest för att jag hade så lätt för att skratta. Då ynglingarna råkade i luven på varann under kommentarerna till Zarathustra, och då dessa övermanniskoaspiranter — ty de ansågo sig faktiskt som övermänniskor, de flesta av dem — gladeligt knöck mat, överrockar och andra livets oviktiga adiafora, slog det hela mig såsom mycket skrattretande.

Men svårt var det i alla fall, ty man ville ju uppriktigt veta något, veta vad man skulle hålla sig till, utan gudstro som man var, utan hem och utan fäste. Stora idéer dansade om i hjärnan med mindre stora. Och det värsta var, att man var ett så lätt byte för agitationsklubbarnas svada, blott de förstodo att framträda så där lämp-

ligt savelsefullt, att det unga hjärtat rördes. Märkvärdigt nog fann man inte det skrattretande överallt där det var tillfinnades. Nej, ingalunda! Det behövs blott ett glödande och kraftigt språk, ett eldigt öga, och genast tror det unga hjärtat, att det mött Den Stora Sanningen. (Men inom parentes vad jag aldrig förlåter agitatorerna är deras inympande av förakt för det egna landet, av hat och ovilja mot något det dyrbaraste man äger: fosterjorden.)

Emellertid, i detta tillstånd befann jag mig, då jag kom i kontakt med folkhögskolan. Genom Lutteman, som vi unga drabbat samman med och förgäves »nedgjort» på de stora diskussionsmötena, som då höllos, de s. k. korsfararmötena, kom jag i kontakt med rektor Björkqvist och hans första folkhögskola, Hampnäs, belägen i Själevad.

Det kändes visserligen först litet snopet att så där ramlar från vetandets höjder ned på en simpel skolbänk. Att syssla med rättsskrivning och svensk historia när man var van att umgås med Nietzsche och Dostojevski! Det bar emot. Fast det gick förstås.

Det som däremot var som ett förnyelsens bad för mig, var bekantskapen med rektor Manfred Björkqvist. Hur mycken tid var han inte tvungen att offra på mig, som med ungdomens vanliga pockande, lade beslag på honom. På raster och lediga timmar vandrade han med mig i de sköna trädgårdsgångarna, eleven frågande och frågande och han tålmodigt upplysande.

Så mycket kan jag säga, att jag sedan aldrig med förakt behövde vända mig mot denna min ungdoms läromästare. Vad han lärde har istället blivit mig klarare med åren. Och framförallt bringade han reda i mina självstudier. Tänkarna trädde fram i sitt historiska sammanhang. Historien fick liv. Han framhöll alltid de historiska perspektiven, vilket var av väsentlig betydelse för den som trotsigt menade, att nu skulle det skapas ny och förbluffande historia, nu, just i dag!

Man syftade naturligtvis på revolutionen, denna mässling, som varje radikalt anlagd ungdom måste plågas av en viss tid.

Det blev ju visserligen revolution i min tid. Men det blev världskrig först. Vi,

revolutionära anarkister, hade endast räknat med världsfred. Världsfreden skulle växa som en blomma i våra spår, om vi bara fått vara ifred och gjort några revolutioner först!

Emellertid, på Hampnäs fann jag ett hem och ett fäste i min irrande tillvaro.

Senare kom jag i kontakt med Danmarks främsta folkhögskola, Askov. Där anordnades under sommarmånaderna kurser för lärare från hela Norden. Här blev man i tillfälle att åhöra de yppersta föreläsningar. Bl. a. föreläste dr. Rosenkjer om Österns Aandsliv, en serie föreläsningar, där han grundligt utredde de moderna industriproblemen, kampen om oljan, Balkankriserna o. s. v. Vidare fick man utbyta tankar med intelligenta lärare från Finland, Norge, Island, Sönderjylland ja, t. o. m. Grönland var representerat här på Askov. En sådan samvaro är lärorik och givande. Dessutom var det Genföreningsåret vi voro därnere. Vi voro med då kung Kristian på en vit häst red över gränsen till det återvunna Sönderjylland söder om Kongeån. Ja, vi voro med vid Kongeån den natten kl. 12, då man först tog denna återerövrade jord i besittning. Gråhåriga veteraner från kriget 1864 talade med grästen i stämman medan de tyska vaktposter nas skjul brunno i den mörknande sommarnatten och de svartvita tyska bropelarna vräktes i Kongeån. Det var ett glansfullt och även gripande skådespel. Det gav f. d. anarkisten mycket att tänka på. Fosterlandet var nog inte bara bosch ändå.

Och om, som här i Danmark, vi svenskar en dag stode vid vår förlorade Kongeå, skulle jag vilja vara med och låta det ske utan protest, med armarna i kors... Nej, sade jag mig, jag skulle vara med och göra vad jag kunde för mitt land.

Så småningom kom jag i kontakt med som den kallas, arbetarnas egen folkhögskola, Brunnsvik. Den arbetar givetvis som andra folkhögskolor, med samma schema.

Om somrarna anordnas på Brunnsvik specialkurser för arbetare i ämnen sådana som nationalekonomi, socialism, litteratur, historia, filosofi, fackföreningskunskap o. s. v. En kurs i nationalekonomi t. ex. skulle nog inte skada den visaste. Man kastas huvudstupa ned ifrån filosofiens höjder till dagens brännande mat- och penningfrågor. Det skulle ha passat Sokrates för Xantippas skull!

På Brunnsvik slungas man just så där

MAJONNÄSRÄTTER

behöva numera icke reserveras för festliga tillfällen. Även för vardagsbruk kan majonnäs beredas enkelt och billigt med

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Kött- och fiskrester med majonnäs äro utmärkta smörgåsrätter. Italiensk sallad och grönsaker i majonnäs äro också smakliga och dekorativa rätter. Utseendet och smaken hos en smörgås ökas avsevärt genom en klick majonnäs.

Recept å äkta majonnäs.

2 äggulor.
1 knivsudd salt.
1 liten tsk. engelsk senap.
1/2 liter kronolja.
1 msk. vatten.
Vinaigre, ättika eller citronsaft.

BEREDNING. De råa äggulorna, senapen och saltet blandas väl i en skål. Oljan, som bör vara kall, får rännas i en trådfin stråle från en flaska, som man håller i vänstra handen, under det man med högra handen, utan uppehåll, rör med en sked i skålen. Då och då tillsättes några droppar vatten, emedan såsen lätt skär sig. När oljan är inarbetad och slut bör såsen vara jämn, slät, fast och väl blandad. Avsmakas med vinaigre.

F Ä R D E F T E R B I L D N I N G

SKOLOR BETYDER FÖR SVENSK UNGDOM

SKILDNING I ETT AKTUELLT ÄMNE.

in i de modernaste tekniskt-industriella- och fackföreningsproblemen. Men skulle kunna säga att hit tränger snabbast de sista skriken utifrån den stora världen. Bolsjevikerna vilja gärna ha en del att säga till om häruppe. I debatterna, bör väl tilläggas. De tro sig vara saltet i surdegen av i dag.

I debatterna tråka de ut en med sin envetna revolutionära svada. Låt mig i detta sammanhang få berätta en anekdot, som inte direkt berör bolsjevikerna, men den socialistiska ungdomen överhuvudtaget.

En flicka, medlem av platsens socialdemokratiska ungdomsklubb, kom och bad mig hålla ett föredrag på ett av deras möten.

— Vad skall jag tala om då?

— Om vad som helst, bara inte om socialismen! Den är de så utledsna vid!

Lägg märke till denna älskliga uppriktighet. Den speglar en hel del i tiden, denna oskyldigt sagda replik.

Jag är alltså inte ensam om att tröttna, och det tröstar mig.

Det händer ofta att vi fara från Brunnsvik till Sigtuna eller omvänt. Som bekant blev Manfred Björkquist rektor på Sigtunastiftelsens folkhögskola. Han är ju inte blott rektor utan den ledande kraften i den kulturförnyelse, som utgår från det gamla Sigtuna.

Om Brunnsvik har en synnerlig kontakt med det rent tekniska i den socialt-industrilla utvecklingen, så torde Sigtuna ha en icke mindre kontakt med allt vad av andligt liv som rör sig i tiden. Här mötas varje år arbetare och arbetsgivare till diskussioner, och då kommer man in även på de problem, som så livligt dryftas på Brunnsvik. Den socialdemokratiska ungdomen drar sig allt oftare till Sigtuna, dels som elever, dels som kursdeltagare. Detta bevisar bäst,

att Sigtunastiftelsen är en i vidaste mening fri kulturbyggnad, där intet tryck eller åsiktstvång förekommer. Det är så mycket märkligare, att den socialistiskt betonade ungdomen samlas på Sigtuna, då man erinrar sig den rädsla för »svartrockar», som en tid var så framträdande bland den. Hinke brukade alltid förmana oss, sägande: — Ger ni f-n — (här svartrocken!) ett finger, så tar han hela handen.

Hinke spådde rätt vad mången revolutionär beträffar. En ungdomskamrat, sedermera Sigtunaelev sade till mig en gång på tal om religiösa människor:

— Jaa, för all del, det kan väl vara bra människor, fast de äro religiösa.

På Sigtuna äro de tydligen bra människor, trots religiositeten. Ty det händer ju att man på Sigtuna ramlar ned mitt i en samling prelater, som diskutera nyteologi och Luther eller något annat lika skrämmande! Här mötas alla riktningar av andligt liv. Eller man möter pedagoger som

Ariel...

En gång ägde mitt hjärta ett Prosperos trollspö,

jorden blommade, Ariels viskning

ljöd ur morgonsus, ur sol och bölja.

Ljuva sken och lyckliga villa,

när allt ont var gott — nu följa

skuggors här mina fjät, i själen sjunger

din storm, o liv, om köld och hunger.

Ariel, Ariel, ljusalv, jag ropar

ännu ditt namn...

GUSTAVA SVANSTRÖM.

diskutera skolfrågor. Sigtunastiftelsen innesluter många skolor, folkhögskolor, s. k. lekmannaskola och nu senast det humanistiska gymnasiet. Och bland de många slag av kurser, som pågå om somrarna, hör man också talas om bibelkurser.

Det är alltså många vindar som blåsa in över Sigtunastiftelsen. Var och en besöker de kurser, som bäst sammanfalla med ens åskådning. Och förövrigt går man och känner sig hemma bland de vita byggnaderna, som ha så mycket av kloster över sig både utvändigt och inomhus. Här finns pelargångar, rosengård, loggior, kapell friluftstempel så som i ett sydländskt kloster.

Men allt detta ligger som ett smycke varligt nedlagt mitt i den svenska naturen. Höga vördiga furor vaja mot de vita murarna, och från byggnadens torn ser man ut över kulturer som varit. Ruiner resa sig här och där, omgivna av röda stugor. Och Mälarens blåa fjärdar glittra och glimma...

*

Kanske anser nu någon, att det måste ligga en intellektuell oreda till grund för den, som har sin andliga hemvist så där lite varstans och ingenstans.

På detta kan det vara lockande att svara med den gamla frågan:

— Vad är sanning?

Känner man icke en fläkt av sanningen både när man i Sigtuna kapell tillber och betraktar den korsfäste, och när man på Brunnsvik lyssnar till en gripen stämman som talar om arbetarnas kamp ute i världen.

— Du måste veta var du står, säger man. Annars räknas du inte. Du är ju ingenting.

Men i en tid då alla äro någonting kan det ha sin behagliga sida att vara ingenting.

MAJ HIRDMAN.

Brunnsviks folkhögskola med sina röda byggnader med vita knutar ligger nära Ludvika och började sin verksamhet 1906.

Sigtunastiftelsen har ett berömt bibliotek, beläget högst uppe i dess torn, stilla, avskilt och med utsikt över Mälaren.

Ekströms

Jästmjöl

Orebro Kem. Tekn. Fabrik

EN PRYDNAD I RUMMET

OM NYHETER I SPEGLAR OCH TOALETTBORD.

I stadsväningen såväl som på sommarnöjet erbjuder toalettbordet och spegeln en tacksam detalj i rumsinredningen. Här några råd i ämnet.

"Och dottern skurar hjälmen ren
— blank skall han bli.
Och rodnar när hon skådar sen
sin bild däri."

Kvinnan av i dag och vikingadottern hade åtminstone ett gemensamt drag: de spegla sig var de kunna komma åt. Den förstnämnda i de klara vatten där hon rensade fisken eller i en blank sköldbuckla, den senare i den spegel utan vilken hennes rum inte anses möblerat, i ett butiksfönster eller i den lilla spegel som döljer sig i väskan, paraplyhandtaget eller vad det nu kan vara allt.

Det är klart att ett så outhärligt ting som spegeln skall omhuldas på alla vis. Tid efter annan uppenbarar den sig i ny gestalt. Storleken är inte längre det allena saliggörande för en spegel, den gyllene trymån med skarvat glas och räckande från golv till tak är så gott som alldeles försvunnen. Salongsspegeln är antingen antik eller hypermodern, i båda fallen relativt liten. Tamburspegeln är uteslutande praktisk, det har den ju alltid varit även när den uppträdde i den enklaste skepnad, med lackerad träram och en liten hylla för kam och hårborste. Nu, när den oansenligaste tambur tituleras hall har spegeln blivit en dekorativ möbel, ibland infattad i vacker ram, ibland precis som i badrummet fastskruvad direkt på väggen, men alltid med ett välförsett toalettbord framför. Det hör till värdinneplikerna att tillhandahålla sina gäster inte bara borste och kam utan också en nåldyna med alla slags nålar, en ask med gott puder med en ask ren bomull bredvid o. s. v.

Där spegeln och dess tillbehör bli mest omhuldade är väl ändå i boudoiren, den må vara inredd med lackerade pinnmöbler eller svälla av brokadklädda dunkuddar. Det ges en oändlig mängd variationer för

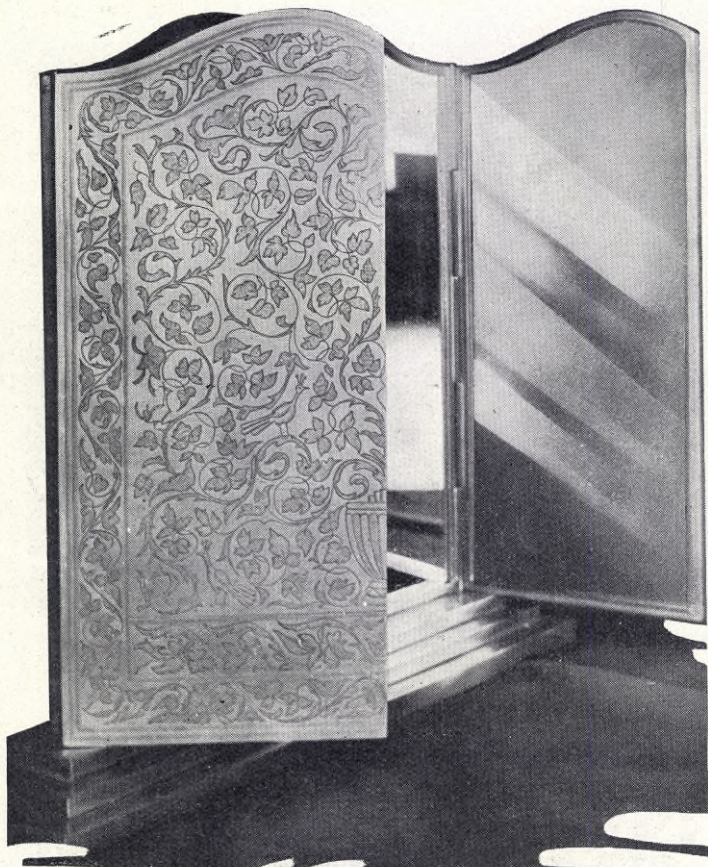
prydandet och infattandet av spegeln och spegelbordet. Luftiga stärkta lenongvolanger, tjock, mjuk shantung som man trycker roliga djur på, sirligt stel taft som för sig och kan ordnas i dekorativa rysch. En spegelplatta som sitter fastskruvad på väggen kan lämpligen inramas i en utstående veckad, ungefär fingerbred ram av taft, gamalrosa och kisteblått t. ex., som sedan går igen i bordets draperi. Man gör också ibland en liten himmel över spegeln och låter från den en broderad tyllslöja eller dylikt falla ned som gardiner. Om bordet är tillräckligt stort och man äger en större spegel i huset är det också trevligt att ha en spegel stående på bordet. Den gammaldags modellen med oval eller fyrkantig spegel, svängbar i sin ram och med spegellåda undertill är på modet igen.

För den självförsörjande, som för en ytterst ringa penning vill ordna sig en liten fredad kula i stället för det tråkiga möblerade hyresrummet, brukar toalettbordet vara det tacksammaste medlet att åstadkomma en smula lyxbetonad hemtrevnad med. Ibland låter hon de traditionella packlärarna vara och tar ett vanligt billigt bord. Två ribbor lindas med remsor av det tyg man tänker

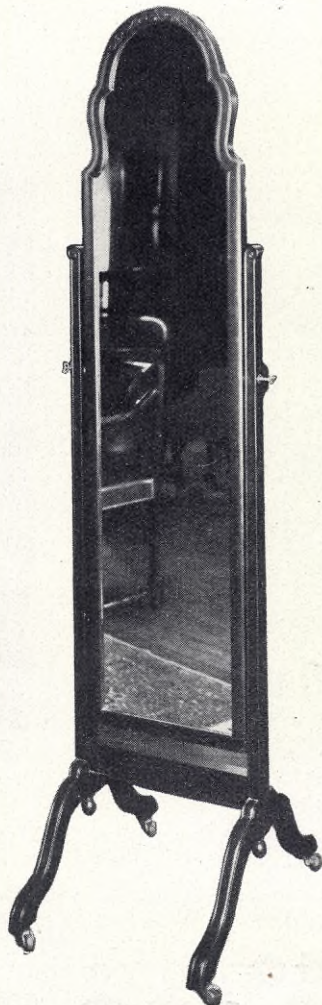
använda att drapera bordet med. Den ena spikas med ena ändan fast mitt på bordets långsida åt väggen till. I övre ändan fastsättes den andra så att den sträcker sig vågrätt fram över bordet. Den bildar på så sätt en rygg för en tyllgardin eller vad man nu hava kan. Mitt på den uppstående ribban hänges spegeln, den rynkade kappan nubbas fast runt bordets kantar, en duk, i kanten försedd med en liten rynkad volang, som hänger en aning över kanten, lägges på och så är — hocus pocus — toalettbordet färdigt.

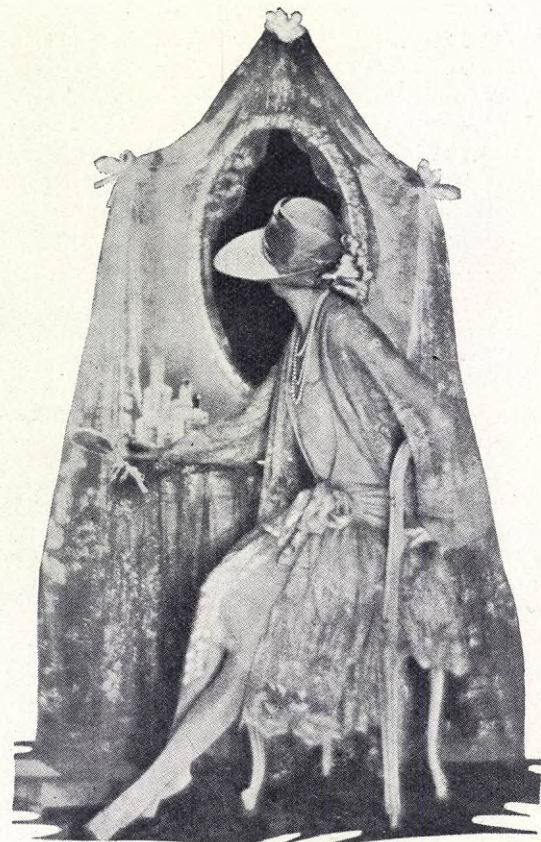
En modern toalettsättning, bestående av spegel, bord och lampetter i tenn. (Från A.-B. Svenskt tenn).

Bordsspegeln i form av en liten tennport är en både vacker och praktisk tingest. (Från A.-B. Svenskt tenn.)

Den smala spegeln för helfigur är gjord särskilt med tanke på de moderna väningarnas små utrymmen. (Från N. K.)

Ljusgrå chiffon och silverspetsar för toalettbordet i den mera romantiska stilen.

EN FLICKA FÖR TILL BADORT...

FÖR ATT TRÄFFA FOLK
OCH ROA SIG

Av

Luisa Medelius

NÄR MAN HELA VINTERN SITTER nere i ett bankvalv och arbetar vid elektriskt ljus, då är det inte underligt, att semestermånaden känns övermåttan välkommen. Endast under morgonpromenaden och en kvart under lunchen brukade hon få litet luft. I år hade hennes dröm blivit verklighet. Hon skulle tillbringa semestern i Marstrand. Så långt hon kunde minnas tillbaka, hade Marstrand varit den plats, som inom henne blivit ett med lyckan och kärleken. Hennes far och mor hade råkat på den platsen. Och mor hade aldrig kunnat tala sig trött om Marstrand och allt hon där upplevat. Där hade hon även sett gamle kung Oscar, till och med fått sälja en törnros till honom under baren för badgummorna.

Nere bland klipporna bakom fästningen hade far som ung notarie friat till mor en augustikväll, då månen byggde silverbro över havet.

Stackars mor, hur kort hade inte lyckan blivit! Efter två års äktenskap blev hon änka med en liten flicka att försörja. Arbete, försakelse, till sist den obotliga sjukdomen. Ja, ja, det var gott att mor slapp lida längre än hon gjorde.

De hade ändå — mor och hon — fått leva tillsammans under tjugosex hela år. Nog var det gott att ha plats och kunna torvtigt försörja sig, men ensamhetskänslan var fruktansvärd, och hon kände sig så ensam som man gör med en massa kamrater, som var och en har sina intressen och liksom måste rygga tillbaka för den som tidigt fått bära tyngden av en vemodsfull syn på tillvaron. Sådant verkar fränstötande, hon hade märkt det, då just ingen visade någon lust att fira semestermånaden tillsammans med henne.

Visserligen var det både långt och dyrt att resa ända ner till västkusten, när det fanns så många pensionat på närmare håll, men inom henne doldes en outhärlig känsla att kanske också hon skulle kunna finna lyckan, där mor funnit sin.

Och nu satt hon verkligen på Göteborgsbåten och såg havet glittra i solskenet. Hon lutade sig tillbaka i däckstolen och njöt, bara njöt. Högljudda, säkra och självbelätna röster talade bredvid henne. De nästan smittade av sig på hennes tankegång. All hennes tvekan inför det överdåd hon kostade på sig liksom sjönk undan. Därute stucko kobbar och skär upp sina rundslipade eller kantiga ryggar. Fiskmåsar följde båten. Där kastade någon några

matsäckrester överbord. Genast sänkte sig de vitvingade fåglarna för att hugga sig ett byte.

Nu var båten framme. Vid kajen stod fullt med folk. Glada tillrop trängde upp till däck, där man trängdes och klämdes. Äntligen voro alla i land och båten ångade vidare till Lysekil. Hotellvaktmästare ropades an, och dragkärror lastades fulla med mer och mindre kontinentalmärkt resgods.

Hon stod ensam kvar med sin compoboard i handen. En liten enkel gumma presenterade sig som fru Hansson och undrade, om det var fröken Hanna Dahl, som hade tagit hem hos henne genom kontoret.

Det ingav henne en viss glädje att höra någon fråga efter henne, och snart var hon installerad och upppackad i det lilla snygga rummet, rent och med bländvita gardiner.

Hon tog upp sin bästa vita och gick med lätta steg ut att möta »ödet».

Allt var just som hon föreställt sig och som mor beskrivit det. På planen utanför varmbadhuset stod kung Oscar — numera blott som byst — och hovet, grevinnan de la G., generalskan A. och alla de andra, som omgivit honom, funnos ej längre. De hade alla gått till samma okända andra strand.

Hon satte sig på en soffa bredvid en halvuxen flicka.

Framför henne låg havet blått och sollyst. Inne från societetssalongen hördes jazztoner. — Ska vi gå dit in och vika knäna ett tag, frågade en gymnasist.

— Nej, svarade flickan bredvid henne och sträckte ut benen, så man såg ett stycke ovanför bomullskanten, som avslutade silkestrumpan — sol'n står för högt, och hon gäspade långtråkigt.

Men i salen klämde den spelande i med allt ojämnare rytm, och då och då skar några ilska ljud ut genom de öppna fönstren. De skulle imitera visselpipa, saxofon m. fl. instrument.

— Hör på bönan så hon jamar, sade ynglingen, satte sig och gäspade också han. Nej, det här var inte, vad hon rest hit för att söka.

Hon lämnade ungdomarna och fortsatte sin recognosering.

Utsikten uppe från fästningen var hänförande. Havet slog sitt vita skum mot hållarna, och därute blånade det sig in i själva himlen. I skrevorna såg hon enstaka människor eller hela grupper sitta och ligga. Männe det var här far och mor en gång setat? Eller kanske där?

Hon hoppade över hållarna, och då hon såg en riktigt inbjudande plats, där slog hon sig ner. Om någon iakttagit den unga flickan, skulle man ha tänkt, att hon var bra trött som oupphörligt sökte vila. De som ej själva fått uppleva romantiken, de drömma kanske så mycket mer om den. Hon saknade »Det», och därför var hon till sin egen sorg alldeles oerfaren inom detta område.

Hennes manliga kamrater på banken voro aldrig mot henne som mot kamraterna, eggande, skämtsamma, ofta inläggande en dubbelmening i sina ord. Mot henne voro de bara torrt hövliga.

Den ena solskensdagen följde på den andra under hennes Marstrandsvistelse. Man kunde då inte önska sig ett bättre semesterväder, men ändå... det var så ensamt, så förfärligt ensamt.

En dag satt hon i sitt öppna fönster och såg den ena skaran efter den andra samlas nere vid kuttrarna. Alla rustade för segling.

— Hallå tillropade en mansröst — hallåå är inte fröken Anna färdig snart, Berntsson väntar, och alla äro redan ombord på Fursten. Men uppmaningen var ej riktad till henne. De jämnårigas glada skratt hade nästan börjat pina henne. Ha-ha-ha... Du är ensam, alldeles ensam du, sade det inom henne.

Hon började undvika gå ner till förmiddagsbåten, där alla samlades och gjorde upp planer för dagen.

Hon gick inte gärna förbi »Turisten» om kvällarna. Där dansades och glammades, och de brokiga lyktorna lyste över glammets därinne och kastade ett svagt sken över de två och två som föredrogo att gå därute i sommarkvällen, som nu redan i början av augusti var mörk med glitter på himlen.

Hon hade lagt märke till andra, som också liksom hon gingo ensamma. Men de sågo ut, som om de ville det. Kanske de hade övernog med umgänge där hemma. De hade inte rest för att träffa folk, som hon gjort — och misslyckats än en gång.

Hon ertappade sig med att ibland mitt i solskenet kunna längta till banken och den eviga additionen på maskin.

Om hon uteblivit på sin plats där, då skulle man ha saknat henne, frågat efter henne. Men här var det ingen, som frågade efter henne det minsta grand.

Och nu var det bara några få dagar kvar, och så skulle hon hem igen, börja på nytt.

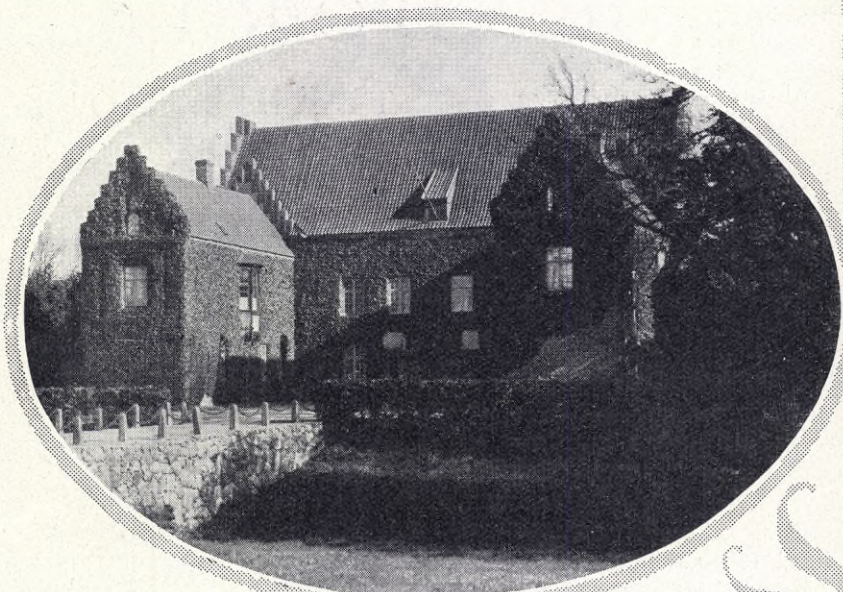
Som vanligt satt hon en afton nere vid

(Forts. sid. 769.)

Fönster putsas bäst med HÄXAN

TYKO BRAHES FÄDERNEBORG

BLAND KULTURMINNEN OCH FULLBLOD PÅ KNUTSTORP.

Knutstorp.

En del av Tyko Brahegalleriet.

Matsalen.

Grevinnan Claes Wachtmeister med två av sina barn.

DEN SKÅNSKA HÄVDENS STOLTASTE namn är Tyko Brahe, grundläggaren av vår moderna astronomi. Och var man möter hans namn i historien är det förbundet med Knutstorp — eller Knudstrup, som det står i äldre böcker från danska tiden — där Tyko Brahe föddes år 1546. Redan på 1300-talet var Knutstorp sätesgård, och vid medeltidens slut var det den danska Brahesläkten, som residerade där. Tyko Brahe fick borgen i arv av sin far, dock var han ej mycket bosatt där — sedan han studerat utomlands vid olika högskolor fick han Hven i förläning av Fredrik II av Danmark, och där — på Uranienborg och Stjärneborg — tillbringade han med vetenskapliga studier de år, som gjorde honom europeiskt ryktbar, tills han efter kung Fredriks död tvingades att gå i landsflykt, vartill kanske i viss mån bidrog hans äktenskap med en enkel kvinna från Knutstorp, som ej konvenerade hans förnämna släkt. Men Herr Tyko fick snart en annan furstlig beskyddare — Rudolf II i Böhmen kallade honom till kejsarlig astro-

I Iduns serie av hemskildringar presenteras denna gång det historiskt minnesrika Knutstorp och dess värdfolk, greven och grevinnan Claes Wachtmeister.

nom i Prag och gav honom ett slott i förläning.

Tyko Brahes fädernehem är en av dessa präktiga gamla skånska försvarsborgar, som varit med om en hel del. Norra byggnaden nedsköts under snapphanekrigen men den södra och de båda framspringande flyglarna äro kvar, helt höljda av murgröna åt den sida, som först möter besökaren, då han nalkas borgen över den höga bank, som leder upp från landsvägen. Åtskilliga minnen från gångna krigiska tider utmärka borgens yttre — de sneda skyttegluggarna uppe under taket, därifrån man brukade hälla ut sjudande beck och dylika angenäma saker över fienden, en kanonkula, som ännu sitter i muren åt trädgårds-sidan o. s. v.

Den förmäligaste samling Tyko Brahe-

minnen, som vårt land äger, har sin plats på det slott, där han föddes. Övre hallen är ägnad däråt, mot ett fönster står Bissens stora Tyko Brahe-byst, och på de ljusa, neutrala väggarna, vilka verkningsfullt höjas av den mörka panelen, i vilken gamla vackra järnugnsplattor blivit infällda, hänga bortåt ett fyrtiotal Tyko Brahe-bilder, från stora porträtt i olja och förnämna kopparstick och gravyrer till den lilla värdefulla miniatyren målade på koppar. Alla ha de det typiska Tyko Brahe-märket, förutan vilket intet porträtt av honom anses äkta, snittet över näsan, som den unge studenten Tyko Brahe fick under en batalj i någon av de tyska lärdomsstäder, där han bedrev sina studier. En bit av näsan blev helt enkelt borthuggen, men Tyko Brahe ersatte den med en metallbit av en legering, som han själv gjorde, och vilken han alltid var mycket noga med att dölja med puder. Här hänger också en gammal trevlig karta av Hven från 1586, och mot panelen står en tennskål från danska tiden med

(Forts. sid. 770.)

DEN MISSLYCKADE SKÖNHETEN

VAD GÖR HON FÖR MISSTAG OCH HUR KAN HON UNDVIKA DEM?

13.
Allas Vår Tant.

MAN SKALL INTE DISPUTERA OM SMAKEN, heter det. Följaktligen förnöter en dådlös mänsklighet alla sina kafferaster med att disputera om smaken. D. v. s. disputera är väl knappast ordet, var och en sätter sig på toppen av sitt lilla smak-Olympen, och beblickar med kallt förakt, dock inte stumt, alla andra små toppar, som sticka upp över den s. k. massan, den där man icke medräknar, stolt förbiseende den lilla bisaken, att från dess grumliga djup torde smaken i våra dagar regleras. Ätminstone den allt dominerande klädsmaken.

13.
Hon Som Följer Med.

Det finns dock smakscenerier, om fars eller tragedi vare osagt, inför vilka alla de små topparna smälta ihop till ett enda bergmassiv. Ett av dem är Allas Vår Tant, den ungdomssprudlande 55-åringen, dubbel bredd, i glatt storblommigt, med små skälmaktiga lockar fladdrande för vinden och bastanta pärlor lekfullt slingrande sig om den knubbiga halsen i barnsligt rundad uringning. O fasa, suckar ekot kring bergmassivet, och det är så rätt. Hur annorlunda skulle icke den sprudlande ordna sin apparition, om hon bättre studerat sin egen typ, linjernas lagar och förståndiga moderegler. Hon skulle då bära sitt hår så enkelt som möjligt och framför allt aldrig tillåta några slarviga testar, som kunna vara lekfulla kring ett ungt ansikte, men som ger något pauvert åt åldrade drag. Hon skulle välja enfärgat tyg, någon mild, lugn färg, för sin korrekta klädning, vars alla linjer böra gå på längden. I V-formad uringning, isättningar och sömmar på längden, långa ärmar bli kilona minst tio färre än i det färgglatt blomstriga. Och ett långt halsband i ställe för hundditot kan också trola bort en del av det överflödiga omfånget.

Så kommer Hon Som Följer Med. Hon sitter i varenda spårvagn, går på varenda gata och befolkas varenda affär. Det är damen, som forskar i skrifterna och finner: ett pälsverk utan blomma är intet pälsverk, handskar utan små glada uppslag äro inga handskar, smokingjacka utan fladdrande näsduk är ingen smokingjacka, klädning utan scarf ingen klädning, blus utan slips ingen blus, en hatt utan agrett och rosett ingen hatt, och en dam utan allt detta ingen dam med chic. Hon vill vara en dam med chic, alltså placerar hon allt säsongens specialkrafts överallt på sin lekamen, varest någon liten krumelur kan klamra sig fast trots den krumelurnakna omgivningens övermåttade blickar. Hon finns och hon är vanlig: kvinna, se dig själv och lär dig den riktiga modelag som heter stillkoncentration.

Sedan ha vi Den Konstnärligt Betonade, som med lätt skygghet betraktar varje konstens redskap, men förmedels en lömsk lugg, en kopparbuckla och krampaktigt stilren klädedräkt uppnår önskad respekt vare det nog sagt.

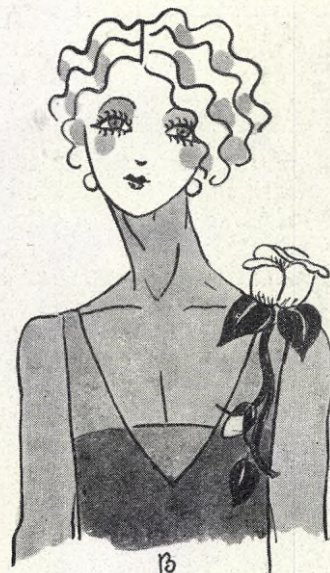
Typgalleriet i smakens utkanter är oändligt, nästa lätt fasaväckande torde vara Den Delvis Sköna. Ansiktet är felritt, pannan lätt alabasterimitation, ögonbrynen en aning misstänkt krökta, ögonfransarna fem på vart öga med reglementerat mellanrum, munnen intensivt och genomfört förförisk och det hela i dämpad säsongfärg. Men si, även ett tomt huvud måste sitta på något, och där tröt säsong-

13
Den Konstnärligt Betonade.

färgen; stängeln till denna blomma är svenskt och lantligt sommarbrun, senig och kantig och med bandandets ofrånkomliga saltkar — kontrastverkan är inte alltid skön.

BANG.

13
Den Delvis Sköna.

Campingbilderna börja nu samlas på Iduns red. för tävlan om det bästa campingfotot. Här ses några aspiranterns kameraskott från campinglivets fröjder i sl.og och mark. De benämns fr. v. "En svängom efter frukost" och "Härskaren i köket", insända av E. Ohlin, Halmstad. "Man tager vad man haver", säger den något galghumoristiska herrn t. h. som campar i en gammal säng. Tävlan pågår och bidrag insändas under adr. "Camping", Idun. 25, 15 och 10 kr. i pris, 5 kr. för varje infört foto.

DERAS FRUAR PÅ SOMMARNÖJE

DÄR STADSBON LEKER
LANTLIV

Fru Dagmar Boldt-Christmas, maka till kaptenen vid flottan E. Boldt-Christmas, och fru Edil Lewerentz, maka till arkitekten S. Lewerentz — två bekanta Utödamer med tre ungdomar Lewerentz och en vovve.

Fru Dagmar Grip, f. Burman, maka till operasångaren Gunnar Grip — nyligen hemkommen från en framgångsrik Romsåsong — med sina tre döttrar på det vackra Strömsberg nära Enköping.

På Utö trivas många kända stockholmare och bland den populära öns damer märkes fru Ingrid Wahlman, född Kling, maka till professor L. I. Wahlman.

Skådespelerskan fru Signe Kolthoff-Hultgren har sökt sig till Skodsborg för sin sommarvila.

Fru Hertha Lenhardtson, f. Schröder, maka till tandläkaren Albin Lenhardtson, Stocksund (t. v.) och fru Walborg Bergman, f. Nyman, maka till justitierådet B. O. Bergman, njuta sommaren i Södertälje.

Fru Karin Hellström, f. Frisell, maka till författaren Gustaf Hellström, är en trogen Utöbo, som tydligen inte är rädd för kyliga bad.

FISKE, FILOSOFI OCH FRUNTIMMER

DAMERNA SOM FISKA ÄRO FÅ MEN UTVALDA.

Tre sällsynheter kan man med skäl tala om, då det gäller damerna och den speciella sommarsporten: fiske. Vilket närmare utvecklas i ord och bild härnedan.

Fröknarna Karin och Brita Engberg — våra yngsta fiskeentusiaster.

Fru Agnes Torell och fröken Astrid Christensen (längst fram) äro två goda fiskekamrater.

Fru Ellen Wrangle på fisketur.

Fru Maud Schnell med sitt metspö.

INTELLEKTUELLA MÄN LÄRA HA en viss förkärlek för metspöet. Det är så lämpligt att försjunka i filosofiska funderingar under den långa väntan på napp. Ty uthållighet är något, som särskilt fordras av en framgångsrik fiskare och ett filosofiskt sinnelag gör mödan mera ljuv.

Men är fisket en sport, som även lämpar sig för kvinnor? Äro vi i besittning av de egenskaper, som göra en god fiskare? Ha vi det mod, som behöves för att sätta en mask på kroken och döda en tre kilos gädda, som fastnat i våra garn? Konsten att fånga och få napp kan ju betraktas såsom rätt kvinnlig, men det andra?

Tydligt är att masken i stort sett avskräckt damerna från sportfisket. Det finns nämligen ytterst få kvinnliga fiskare. Atskilliga damer äro inskrivna som medlemmar i Stockholms Sportfiskeklubb, men av dessa ha de flesta gått in för att vara solidariska med sin man och vara hantlangare åt honom. Det finns emellertid, trots allt, en och annan, såsom här nedan skall berättas.

Miningeniör Torsten Törngren, som är sekreterare i klubben i fråga, påpekar att de engelska damerna i generationer ha

fiskat lax och äro synnerligen intresserade. Men detta fiska fordrar fysisk uthållighet och man bör vara en tränad friluftsmänniska för att gå i land med uppgiften. Fisket försiggår ju mest i ödemarkerna och man får vada genom vatten i stövlar.

Nu var det emellertid de svenska damerna saken gällde. Idun har lyckats upptäcka ett halvt dussin kvinnliga sportfiskare. En av dem, fru Maud Schnell, gift med löjtnant Carl Henrik Schnell, berättar, att hon nyligen gått in i Sportfiskeklubben, som räknar cirka 200 medlemmar, och som årligen gör utfärder för gemensamt fiske. Fru Schnell fiskar mest med slantspö och kastspö och tycker, att det är oerhört spännande. Hon har fått många gäddor att fastna på kroken, men döda dem finner hon en smula påkostande.

Fru Schnell kom huvudsakligen att ägna sig åt fiske därigenom, att hennes far var en mycket intresserad fiskare, och hon gjorde sina första lärospån vid ganska tidig ålder.

— Det är en utmärkt motion, försäkrar hon. Man får springa hela tiden från klippa till klippa.

De yngsta av Sportfiskeklubbens medlemmar äro fröknarna Karin och Brita Eng-

berg, döttrar till direktör Engberg vid A.-B. Lux. Fru Agnes Torell, Äppelviken, är också en fiskande dam. Hon och hennes man brukar gå ut med motorbåt på rov efter gäddor. Herr Torell har konstruerat en sump, i vilken fisken kan tas hem levande. Spinnfiske anser fru Torell vara det trevligaste fisket. Spöet är utrustat med ett blänkande föremål, som skall ge de glupska gäddorna intryck av att vara en liten fisk. Det tillverkas i flera tusen former och färger, olika för olika tider på dygnet, väderlek och färg på vattnet. Det är betydligt behagligare än att behöva sätta mask på kroken, tycker fru Torell.

Flera av fru Torells bekanta ägna sig också åt fiske. Bland dem fröken Astrid Christensen och fru Betty Löwquist, och de äro lika intresserade fiskare som hon. Lyckan att få napp uppväger fullständigt besväret. Naturligtvis är det tålmodsprövande att stå med sitt spö timme efter timme, men tålmod är en egenskap, som är nyttig att uppodla, och uthållighet tillhör också de dygder, som inte misspyda en kvinna.

Fru Ellen Wrangle, gift med arkitekt Wrangle, Djursholms Danderyd, går ofta
(Forts. sid. 771.)

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

MATILDA WIDEGREN.
Fröken, föreståndarinna,
Stockholm.
65 år den 7 aug.

ELISABETH BERGHEL.
F. Bergh, Stockholm. Maka
till läkaren Alfred Berghel.
65 år den 9 aug.

NANNY AKERBERG.
F. Hård af Segerstad, Halm-
stad. Maka till fil. doktor
Teodor Akerberg.
65 år den 11 aug.

**LOTTEN WALDEN-
STRÖM.**
Fröken, telegrafexpeditör,
Umeå.
60 år den 2 aug.

ELLEN ROOSVAL,
Fröken, Stockholm. Dotter
till framlidne konsuln Oscar
Roosval.
60 år den 5 aug.

GERDA BROLIN.
F. Blix, Upsala. Maka till
kaptenen vid K. Hälsinge reg.
J. E. Brolin.
60 år den 6 aug.

ALMA CULLIN.
F. Cullin, Eslöv. Maka till
postmästaren C. H. Cullin.
60 år den 6 aug.

HEDVIG RINANDER.
Fröken, lärarinna vid Stock-
holms högre folkskolor.
60 år den 7 aug.

NINA ANDERSSON.
F. Norlin, Rydsnäs. Maka till
kyrkoherde C. V. Andersson.
55 år den 6 aug.

ESTER BILLMAN.
F. Ericsson, Lersjöfors bruk.
Maka till ingenjören C. A.
Billman.
55 år den 11 aug.

EMILIA NORÉN.
F. Burman, barnmorska,
Nora.
50 år den 2 aug.

SIGNE OUCHTERLONY.
F. Groth, Ocke. Maka till in-
genjören E. S. Ouchterlony.
50 år den 5 aug.

NINA THUNWALL.
F. Billman, Deje. Maka till
köpmannen N. Thunwall.
50 år den 7 aug.

**INGRID HÅRD af SEGER-
STAD.**
F. Wallin, Jönköping. Maka
till majoren F. Hård af
Segerstad.
50 år den 8 aug.

INGEBORG LYBECK.
F. Boström, Stockholm. Ma-
ka till konteramiralen Otto
Lybeck.
50 år den 8 aug.

HILDUR GEHRMAN.
Maka till hovfotografen Thor-
vald Gehrman, Hedemora.
50 år den 9 aug.

ELSA GESTON.
F. Frunck, Västerås. Maka
till överingenjören Gerhard
Geston.
50 år den 11 aug.

SOFIA ANDERSSON †.
F. Ax, Stockholm. Änka efter
bageriidkaren Johan
Andersson.
* 1849, † den 14 juli.

SELMA CENTERWALL †.
F. Hammarström, Stockholm.
Änka efter generalmajoren
A. F. Centerwall.
* 1854, † den 26 juni.

OLGA LINDBERG †.
F. Rådberg, Malmö. Änka
efter doktor Albin Lindberg.
* 1867, † den 26 juni.

Pepparkaka med det dubbel-
verkande original-
fosfatbakpulvret

måste Ni försöka — den blir all-
tid lika lyckad och utsökt läcker.

DET OSKATTBARA BREVET

AV ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

VID SIN LILLA GAMMALMODIGA pulpet satt fru Emma Fornell och skrev, vad hon själv kallade »bjudningsbrev». På sätt och vis var ordet adekvat. Hon ville åstadkomma en inbjudning till någon eller helst några av släktens och vännernas hem under sensommaren.

Hennes man hade varit lantmätare och de båda gamla levde av hans pension. De bodde anspråkslöst i en billig småstad, där umgängeslivet var lika fordringslöst som resurserna ringa.

Fem pojkar hade de rustat ut för livs-expedition. Tre hade hamnat i Amerika. En var alldeles färdig och låg på kyrkogården. Den yngste flackade omkring med artistsjäl och bohèmevanor.

Fru Fornells skrivelser hade ungefär samma lydelse i huvudpunkten, dit hon kom via en sirlig komplimenterande inledning: »Försommaren har under de senare åren varit så kall och ruskig, att man inte känt någon längtan ut till landet, ut till fåglarna (de små kräken fryser nog fasligt), men augusti och september äro trots de mörka kvällarna alldeles ljuvliga. Och månskenet och de härliga körsbären, för att inte tala om svamp och kräftor! Det låter kanske prosaiskt, men den, som varit med om svampplockning och kräftfångst vet, hur mycken poesi de glada sysselsättningarna rymma. Min käre gubbe, som går här så blid och rar hela juni och juli med, blir nästan sjuk av längtan efter forna lantliga förströelser, när kräft- och jakttiden kommer. Så herrarna ha ju sina kära vänner. Och jag försäkrar, att jag riktigt kan grubbla över, hur jag skall få iväg honom. Människor äro ju så förinnerligen snälla, fast tyvärr så trångbodda nu för tiden. Men Carl är då en sådan rolig-hetsminister, att han sätter liv i ett helt sällskap, så jag tror inte han kan undvaras i de glada lag, där hans skämt livligt uppskattats. För min del trivs jag här hemma i min lilla vrå, fast flugorna tar kol på mig i röt månaden.» — — —

I smyg avsände fru Fornell ett halvt dussin dylika brev. Hennes hjärta, nästan allt för ungt och vitalt till den lilla skrumpna gumskepnaden, stred sedan tappert med en gnagande fruktan, att det skulle gå som förlidet år, då ingen enda hörsammat hennes ej särdeles förtäckta bön. Och året förut hade godsägarinnan, hennes systerdotter, som nyss skilt sig från mannen, bjudit gamla moster en s. a. m. Ensamt! Tänka sig, att hon skulle resa ifrån Carl! Det skulle vara en sådan där »skiljaktig» ung fru, som Lisa, som kunde föreslå något så dumt. Nej, Carl skulle ha luftombyte. Det var huvudsaken. Hon var ju nöjd med hågkomster, fotografier och fönstrens blommande växter. »Du är en tramsa», sa Carl, när hon pratade med pelargonier och fuchsior. Det hade han förstås rätt i. Men Herregud, de trivdes inte annars.

Breven avsända, tog fru Emma itu med makens garderob av diverse

föråldrat, vilket borde se så nytt ut som möjligt.

»Varför håller du på med det där», undrade lantmätaren», inte behöver jag flanellkostymen och jaktrocken här i stan.»

Det var så starkt, att det värkte i hela Emma, men hon låtsade inte om sitt deltagande för den bursatte naturdyrkaren utan sydde på med flinka fingrar och raskt kom svaret:

»Man kan aldrig veta, vad som händer. Och malen skall då inte ha kläderna att mumsa på.»

Hon satt vid det fönster, där reflexionspeglarna hängde och kunde se brevbäraren ända från torget hela gatan fram, ur hus i hus. Hans vita linnerock blev till en starkt lysande fläck, när solskenet föll på den. Och hon tänkte ömsom på jättechampignoner, ömsom på andjakt. Det var visst mest den fullproppade väskan, vilken väckte den sista idéassociationen.

Det låg en viss tjusning i att Carl aldrig upptäckt hennes »skrivklåda». Den var ett kärleksoffer i sitt slag och dylika bör inte dryftas. Han klagade aldrig över stadens dammiga gator och landsvägarnas torftiga enformighet. Han gjorde regelbundna, tåliga promenader i de fula omgivningarna och glömde aldrig att vid hemkomsten chevalereskt kyssa hustruns hand.

Brevbäraren gick två turer om dagen, och varje gång bultade Emmas hjärta av ivrig åstundan, att han skulle stoppa något i deras hungriga brevlåda. Året runt slog detta livsstarke, trofast vakna hjärta hårt, ty någon gång skrev ju pojkarna, men under första hälften av juli larmade det förväntansfullt och under senare hälften av juli fick hon andtappa, så upphetsad var hon.

»Du ser så echafferad ut, som om du bakat plättar», sa Carl ibland.

»Det var då konstigt, lille gubben. Men det klär mig kanske?»

»Du är alltid söt. Det har jag sagt i trettionio år.»

Den morgon, då det verkligen kom svar på en av fru Fornells sypliker, var lantmätaren ute. Och hon kunde fullt ostört bryta brevet.

Det är mycket ofta utlagt i litteraturen om hur de unga känna sig, inför det ödesbeslut ett förseglat kuvert innehåller, men en gammal...! En av dem världen vänt ryggen och vilken med skälvanande fruktan för knuffar och hårda ord gör sig påmind,

driven av en kärlek starkare än den gränslösa rädslan för den nya tidens människor, om en sådan persons känslor berättas knapphändigt.

Så skall ske även här, ty endast ett fåtal bryr sig om de åldrande och fattiga.

Fru Emma hade fort hämtat sitt brev och återvänt till stolen vid sybordet. Hon tog en pennkniv för att skära upp kuvertet. I poststämpeln såg hon, att det var från det magnifika Ekeholm. Dit hade hon aldrig torts skriva förr, fast det var hennes köttsliga kusin, som var gift med baron Eke, och hon hade varit tärna på deras bröllop. De hade kommit alldeles ifrån varandra under årens lopp. Den kära Vendela tillhörde Stockholms societet. Nu var hon förstås bedagad, men hade varit en firad skönhet. Och så mycket pengar och ett sådant anseende!

Allt, som Emma drog fram herrskapets Ekes sociala höghet i tankarna, krympte hon själv. Det var som om hon först nu med brevet i handen fattade, hur djärv hon varit. Där satt den lilla gumman i skamvrån och kände, att hon burit sig framfusigt åt.

Med darrande iskalla fingrar tog hon upp brevkortet. Glasögonen, som hon skjutit upp i pannan, sattes till rätta, men immade sig. Hon torkade dem och mumlade ångestfullt: »Herre Gud, låt inte den goda Vendela vara för snäv och ovänlig. Bara det ber jag om.»

Den friherreliga kronan, den förnäma parfymen, de centimeterhöga bokstäverna! Alltsammans verkade straffdomar på den uppskrämda Emma.

Hon läste:

»Käraste Emma.

Vad det glädde mig att äntligen höra av min en gång så avhållna cousine, med vilken jag delat många barndomens fröjder. Ingenting kunde vara min gode make och mig angenämare än om du och Carl ville vara våra gäster under instundande augusti, då vi skola göra allt för eder trevnad och för att ånyo fast tillknyta de forna vänskapsbanden. Av ditt brev framgick, att du, min lilla bästa Emma, ej gärna lämnade ditt hem, men var så alltför älskvärd att denna gång göra ett undantag. Vi har tusen hågkomster att uppliva. Medan våra män jaga och fiska, skola vi bägge prata av hjärtans lust. Min Jakob-Magnus instämmer med mig i ett hjärtligt välkommen till eder båda. Låt mig snarast höra, vilken dag vi få nöjet hämta er vid stationen. Au revoir, lilla Emma, pardonera min kortfattade skrivelse och var förvisad om min tillgivenhet. Vi ha varit bortresta, därav dröjsmålet med mitt svar. Mätte ni ej redan vara engagerade, det hoppas uppriktigt

din cousine och vän
Vendela Eke.»

När lantmätaren några minuter senare kom in i rummet, satt Emma och storgvät. Hon hejdade icke tårarna. De

(Forts. sid. 771.)

Fredagen den 20 dennes firades ett ståtligt bröllop på Strömsholms slott, då löjtnanten i Livregementet till häst Miles Flach sammanvigdes med fröken Ellen Hamilton, dotter till chefen för ridskolan, majoren greve G. Hamilton och hans maka, f. Blixen-Finecke. (Foto Eilert.)

EN MAN ÄR TVÅ GÅNGER POJKE

AV VERA v. KRÆMER.

EN VANLIG, KLOK KVINNA BEHÖVER inte »behandlas», inte talas till på ett särskilt sätt, inte nalkas i krumbukter. Om så är, då är hon inte klok! Då är hon lynnig, stygg, pretentiös, krånglig. Nu hör det inte till saken att de flesta män tro, att man skall »behandla» en kvinna, d. v. s. narras för henne, undanhålla henne obehagligheter — det gör män bara av rädsla för obehag. Kvinnor äro inte rädda för obehag däremot — man skulle ibland nästan tro att de älskade dem!

Men en klok man, behöver inte han »behandlas»?

Om han är aldrig så klok, så framstående, så ordensbeprydd, så seglarduktig, så betrodd med poster — ska han ändå inte behandlas på ett särskilt sätt i hemmet och kanske av sin sekreterare handskas med på ett särskilt sätt?

Förr var det så.

Förr gällde det att passa på att säga till om hushållspengar, när pappa var mätt och hade sovit eller när pappa såg glad ut och man skickade fram favoritdottern och stoppade undan hatkycklingen — vanligen en tjurig stackars pojke — och ordnade till det så att pappa skulle lindas in och daltas med och vilddjuret hos pappa inte skulle väckas.

Och var mamma av rätta sorten gick hon omkring och myste och var nöjd med sin lott, vetande att hon satt inne med makten och ledde pappa som man leder en tjur

med ring i näsan och han var alldeles nöjd med att alla låtsades tro att han var en nolla — hela den kvinnliga delen av umgänget visste motsatsen och den manliga — ja, den var lika okonstlat naiv som pappa själv och mullrade i sin litet skenbara maktfullkomlighet att svägerskan Amelie var en krona.

Sönerna tjurade eller ställde till galenskap, dottrarna sågo på och lärde — eller skrevo i dagböckerna att aldrig, aldrig skulle de behandla sina män så eller låta sig själva behandlas så — hellre olycka och sorg, skilsmässa och katastrof, bara människovärdet var räddat. Vilket också var ganska viktigt, fastän man med åren inte handskas fullt så suveränt med olyckor och katastrofer som då man är sexton.

På det hela taget tror jag inte att nutidens fruar behandla sina män. Jag tror de äro för lata och slarviga. Det fordras nämligen fin beräkning och stor behärskning och mycken skådespelarkonst för att behandla en stor, stark och klok karl. Det lönar sig, men vår tids unga kvinnor äro ju som bekant så till den grad ytliga och slarviga och så upptagna med att pudra sig, att de inte ha krafter till den högre, äktenskapliga diplomatien. Som när allt kommer omkring väl ännu brukas på sina håll, liksom de riktiga diplomaterna inte ännu äro utdöda och även behövs på sina håll, liksom de riktiga diplomaterna kunna — hur ofta vet man ju inte — avvärja

uppskakande tråkigheter, som lämna taggar efter sig.

Den som skriver detta, är uppvuxen i en orolig och rotlös mellanperiod, då tanter ännu styrde sina män med järnklor i sammetstassar, men voro föremål för starkt och spydigt ogillande från andra kretsar, där orden »kamrat» och »vän» började sticka upp brodden och göra äktenskapen mera omväxlande än på den andra sidan. Följden blev för en kritisk ungdom stor oerfarenhet i husfridens bevarande och en fatal otymplighet, då jag för min del en enda gång, en enda försökte använda flydda generationers krokvägar.

Det slog slint och jag gör aldrig om det — det fordras säkert både takt och en speciell intelligens för den saken, egenskaper, som vår tid försummar.

Är det nu ovärdigt en man att »bli tagen på rätta sättet»? Ett engelskt ordstäv säger: »En man är två gånger pojke.» Det förblir han i hela sitt liv. Skall han då inte ibland behandlas därefter, varsamt, psykologiskt, ja, slugt? Och brukas det än i denna dag? Ligger det kärlek i en sådan behandling eller litet förakt från den kloka kvinnans sida — hon som aldrig är barnslig? Ty en vuxen kvinna är icke två gånger ung flicka. Hon blir vuxen. Och blir tyvärr den som får på sin lott att behandla — är den lotten hennes eviga arvedel?

Hur hålla sig i form?

(Forts. fr. sid. 755.)

en utmärkt form för motion. När man känner sig nere, tycker att arbetet går dåligt och hela världen är olustig, då skall man göra våld på sig själv, veva på gramfonen och ta' sig en sväng. Personligen är jag upptagen av arbete från 8 på morgonen till 7 på kvällen och sedan är jag trött, men har man alla minsta tillfälle till det, tycker jag man med liv och lust skall ägna sig åt dansen. D:r Werenskiöld hör tydligen icke till dem som vill lägga sin värld i band under några surmulna och livsfientliga principer.

D:r Margery Freeborough, radiolog vid S:t Marys Hospital i London, en slank och elegant engelska, vill icke lämna några gyllene regler alls. Hon vinkar älskvärt men bestämt avvi-

sande med handen. »Jag kan inte ge många goda råd i den vägen. Vi radiologer, vi titta bara. Vi äro fotografer, icke läkare om man så vill. Det är den stora faran med vår specialitet, en fara, som på grund av de svenska radiologernas utbildningssätt icke tyckes existera här i landet.

Lyxblommor, som roa sig.

(Forts. fr. sid. 757.)

Man dinerar automobilledes ätande varje liten rätt — helst många rätter — hos den ene efter den andre i sällskapet inom en knappt tillmätt tidrymd. Det hela urartar till en automobilkapplöpning med läckerheter som mellanstick. Sportandan

kräver uttryck. Den kan ej tämjas ens av Grand Seasons bländande vidunder av elegans, kostbarhet, raffinemang och evig upprepning av dessa i och för sig tilltalande yttre sinnesintryck.

Den vore en hjärtlös individ som absolut ville förmena dessa patetiska ungdomar, vilka äro lika piskade att gå på middagar och danser nätterna igenom som City's folk att träla på dagarna, sitt medlidande, om icke hela sitt medlidande så åtminstone någon liten oupptagen del av det!

Vad innebär då ett cocktailparty i pyjamas? Hur resonera de glada ungdomarna och vad är det de vilja ha?

Först och sist, frihet!

En radikal frihet från tryckande och triviala omhöljen. En absolut frihet från det vanliga festmålets stränga tvång och ord-

Den nya turiststationen i Kvikkjøkk har öppnats och befunnits synnerligen tilltalande. Här ses en interiör av den trevliga matsalen samt en exteriör av stationens vackra belägenhet. Så nu ha fjälldyrkarna ännu en »källa att vila vid».

BIANCA CAPELLO OCH MEDICIS ROS

VID VIA MAGGIO I FLORENS LIG-
ger en byggnad fylld av romantiska minnen.
Den har något spökligt över sig med
sina tjocka fönstergaller, sina grå murar
och sitt övergivna utseende. Här har lik-
visst en av sin tids skönaste kvinnor haft
bostad, — hennes vapen sitter ännu över
portiken — och hållit sitt ungdomliga hov
i fröjd och gamman. Bianca Capello var
hennes namn och i mitten av 1500-talet
var det inte obekant för någon florentinare
ty Florens mäktiga styresman Francesco di
Medici kallade henne sin maka.

Bianca Capello var till födseln venetian-
ska, tidigt moderlös och så gått som inspärrad
i det förnäma patricierhem där hon
framlevt en glädjelös barndom. Sällsynt väl-
växt, med ett underbart guldblont hår och
stora mörka, drömmande ögon skulle hon
ha väckt uppseende överallt var hon visat
sig, och det var kanske för att undvika
detta som hon hölls inestängd i sitt palats.

En dag fick hon i huset mitt emot se
en ung florentinare, en banktjänsteman av
enkel familj, som vinkade åt henne. Snart
utspann sig en kärlekssaga mellan de unga,
och efter en kort tid flydde Bianca med
mannen till hans föräldrahem i Florens. De
hade vigt sig i hemlighet och levde i den
djupaste fattigdom.

En gång, då Bianca satt vid fönstret och
lekte med några blommor, fick hon höra
hästtramp och såg en lysande riddare draga
förbi. Det var den unge hertig Francesco

di Medici. När Bianca lutade sig fram,
råkade hon i hastigheten tappa en ros, som
den unge kavaljeren uppfångade och bu-
gande tryckte till sitt hjärta. — Han kunde
icke glömma det förtrollande flickhuvudet
han sett. Några dagar efteråt kom en
hovdam till Bianca och bjöd henne hem
till sig. Sedan hon trakterats med den ti-
dens läckerheter, visade hovdamen alla sina
smycken och klädningar. Så lämnades Bi-
anca ensam för att få prova all denna här-
lighet, och då hon i spegeln skulle beundra
effekten, blev hon där varse ett mans-
huvud. Det var Francesco, som stod bakom
och slog sina armar om Biancas liv.
Alldeles utom sig utropade hon: »Jag är
en hederlig kvinna av god släkt.» Francesco
lämnade henne då skamsen men ville ej av-
stå från henne.

Då hon sedermera fick erfara att hennes
make bedragit henne, flyttade hon också
till det hem Francesco inrett åt henne. Han
måste emellertid av politiska skäl gifta sig
med Joanna av Österrike, som skänkte ho-
nom en dotter, den sedermera så bekanta
Maria di Medici. Men han levde endast för
Bianca och lät åt henne uppföra palatset vid
Via Maggio, ej långt från medicéernas då-
varande residens, Palazzo Pitti. Ett år efter
det att den arma Joanna dött i barnsäng,
lät Francesco, som då var regerande her-
tig, med pomp och ståt viga sig med sin
älskade Bianca.

En stor sorg för Bianca var att de icke

hade några barn, och det berättas många
historier om huru Bianca försökt smuggla
in ett barn i huset. Någon tronarvinge fanns
ej utom Francescos bror kardinal Fernando,
som sedan blev hans efterträdare. Bianca
hatade sin svåger och antipatien var ömse-
sidig, kardinalen gjorde allt för att inför
Francesco nedsätta Bianca, som dock å sin
sida på diplomatisk väg försökte vinna Fer-
nando ehuru förgäves. En gång inbjöds
han att besöka dem på deras sommarresi-
dens, där de tillsammans tillbringade en
vecka. Till avskedsmåltiden hade Bianca
själv tillagat en tårta, en av kardinalens fa-
voritträtter. Hon påstås i denna ha lagt en
smula av det beryktade Borgiagiftet. Bianca
bjöd Fernando tårtan och Francesco sade:
»Min hustru har själv tillagat den.» Kar-
dinalen måtte ha anat oråd, eller också har
den ring, vars sten svartnade då gift fanns
i närheten, varnat honom, han nekade i
alla händelser att äta av tårtan, förebäran-
de att han redan var allt för välfägnad.
För att göra sin fru heder åt Francesco
intet ont anande själv upp ett stort stycke,
och Bianca blek av förfäran tog därpå själv
en bit och svalde den. Kardinalen reste,
men de båda makarna fingo en kvalfull
död.

Så slutade denna av många — om med
skäl eller icke — hatade och avskydda
kvinna sitt liv. Kardinal Fernando förbjöd
att hon fick begravas i medicéernas grav-
kapell och hennes viloplats är okänd.

ning. En ljuvlig frihet från bankettbor-
dets obönhörliga preussiska etikettdisci-
plin. Frihet, frihet, frihet!

Ligger det för övrigt något ont eller
stötande i pyjamas? frågar man. Ser man icke
pyjamas utställda i alla fönster på alla ga-
tor i de mest lockande attityder och det
mitt i solskenet? Äro icke pyjamas en sär-
deles angenäm form av modern dräkt från
en renodlat estetisk synpunkt? Pyjamas
erbjuda en hänförande frihet i val av fär-
ger och dekorativa idéer. Det osökt till-
dragande och vackra kan blanda sig med
det aggressivt originella och pikanta. En
karneval kan beskyddas av de allerhögsta.
Ett pyjamas-party är en mild, naturlig form
av karnevalsfröjd. Det ligger något sökt,
tillgjort och uppstyltat i den nordiska eller
engelska maskeraden. Pyjamas-party't har
däremot intet av sådan uppstyltning. Om
man kan se sina medmänniskor i baddräkt
eller baldräkt, kan man väl utan anstöt
också läppja cocktail eller äta sandwiches
med dem i pyjamas.

Men mänskligheten odlar envist och kär-
ligt sina fördomar. För litet sedan stod
det i Daily Mail, att Miss Megan Lloyd
George deltagit i ett pyjamas-party i Chelsea.
Stor uppståndelse bakom kulisserna!
Högtidlig dementi följde. Hon kunde ha
bevistat ett halvt dussin baler eller natt-
klubbar (den rätta sorten förstås) på en
enda natt och det hade gjort intet eller
föga. Men en nonconformistisk f. d. premiär-
ministers dotter på pyjamas-party! Och
det en dotter som själv är liberal parla-
mentskandidat i en krets där hon är sä-
ker på att bli vald! Aldrig!

Jag kan se skrällen i pappa Lloyd Ge-
orge's ansikte när han läste notisen om
pyjamas-party't i Daily Mail. Men också
hans levnadsvisa leende bakom kavajärmen,
när dementien nästa morgon var lyckligen
tryckt.

Vilken man med livserfarenhet, vill slå
sig för sitt hjärta och deklarerar som
sin ärliga mening, att han föredrar att
en varm sommarnatt dansa i ett bal-
rum i frack med skjortbröst, stärkrage
och stärkmanschetter framför att sväva om-
kring i en lätt, komfortabel och naturlig
kostym?!

Men pyjamas-parties är naturligtvis icke
det enda »out of the ordinary» som man
hittar på under Grand Season i London.

Härom natten gavs sålunda en dans i
St. Georges' Baths. Det är en mycket
hygglig badinrättning, där barnen i sko-
lorna runt Sloane Square på dagarna lära
sig simma. Nu dansades det till fulländad
niggerorkester och vid midnattsklockans
klang störtade hela det aristokratiska säll-
skapet — dock icke i fracker och hårda
skjortbröst eller ömtåliga balklädningar —
i bassängen.

Niggrerna spelade upp en drömmande
vals.

Dansen gavs av miss Elisabeth Pon-
sonby och lord Cranbrooks broder, högväl-
borne Eddie Gathorne-Hardy. Två riktiga
»bright young things», vågar jag tro. Miss
Ponsonby är en av Londons ryktbaraste och
— det säger sig själv — skönaste manne-
känger. Hennes pappa var Under-Secretary
för Foreign Affairs i mr MacDonald's ar-
betarregering 1924. Han är en av Englands
genuinaste pacifister och idealister.

Det skulle icke förvåna mig, om miss
Elisabeth bjudit sin »daddie».

Ty mr Ponsonby är, vad man än må
tycka om honom som politiker, en verklig
kulturpersonlighet som, trots att han är
Member of parliament, kan has i badinrät-
ningar klockan 12 på natten.

Detta var nu en liten glimt av den lekfulla
sidan av London-life i säsongen.

ESKIL SUNDSTRÖM.

En flicka för till badort...

(Forts. fr. sid 761.)

havet och hörde bränningarnas dån. Hon
fick liksom lätta proportioner på sig och sitt,
här nära oändligheten.

Då hördes steg bakom henne, det var en
flicka som kom. Hon gick över de ojämna
stenhällarna lika tryggt och lugnt, som om
de varit ett slätt golv.

— Generar det, om jag slår mig ner här
bredvid, frågade hon som kom.

— Nej då — tvärtom, kom det snabba
svaret. Den som kommit presenterade sig
om en stund som telefonist, och snart nog
började hon berätta om sina förhållanden
glatt och öppenhjärtigt, liksom hade hon
förstått, att intet ord skulle missförstås eller
missstydas.

— Alldeles ensam, förstår ni, slutade hon.

Då sprang med ens hos henne som väntat
på lyckan i Marstrand en källa av djupaste
förståelse, och därmed förnam hon inom
sig något nytt främmande och lyckligt.

Då de båda flickorna skildes åt den kväl-
len, var det som hade ensamhets känslan
viktit hos dem båda. Och de tänkte på vad
de berättat för varandra och hur lika livet
gestaltade sig för dem bägge.

Tre dagar senare skildes de, men då
var överenskommelsen träffad. De skulle
till hösten bilda ett gemensamt hem på
försök under ett år till att börja med.

— — —
Du och jag som ha ett gott hem med
en älskad make kalla kanske deras lycka för
surrogat.

Men ligger inte, när allt kommer om-
kring, den bästa delen av vad vi kalla lycka
däruti att finna gensvar för vad vi känna
och att slippa tala endast för våra egna
väggar. Lyckan att finna eko i en annans
själ är jordelivets stora skatt.

Våra sportande damer

måste ägna en särskilt omsorgsfull vård åt ansikte, hals och armar för att trots inverkan av väder och vind kunna bevara den mattvita hy och varma teint, som är ett oeffergivligt villkor för charme och skönhet. Med

FARÉNA-CRÈME

som är sällsynt välgörande för hyn, är detta den enklaste sak i världen, ty Faréna är en skönhetscrème av rang — den behagligaste, som finnes.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

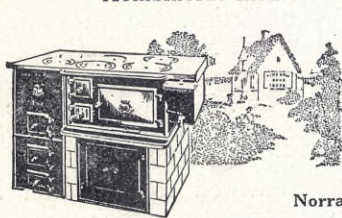
23 öre pr liter.

Egnahemsbyggare.

Egnahemsvillor och mindre lägenheter kunna nu på billigt sätt ordna sin centraluppvärmning genom att anskaffa

Norrahammars S. V.-Panna.

Enkel — Billig — Effektiv.
Kombineras med en Norrahammars spis.

Pris:
S. V. 12 för lägenhet upp till 4 rum o. kök Kr. 80:—
S. V. 11 för lägenhet om 1 rum och kök Kr. 70:—

Säljes genom varje välsorterad järnhandlare.

Begär prosp. å S. V.-pannan.

Norrahammars Bruk, Norrahammar.

Den idealiska smörgåskexen

svagt gräddad, skör och synnerligen lättsmält, är

"Cream Crackers"
från världens förnämsta kexfabrik

HUNTLEY & PALMERS
READING & LONDON.

Generalagenter för Sverige:
A.-B. O. ANNERSTEDT,
Stockholm.

Tyko Brahes fäderneborg.

(Forts. fr. sid. 762.)

Tyko Brahes porträtt omgivet av årets »Tyko Brahedagar» — och jag fann, att just den dag jag gästade Knutstorp var en av dessa Tyko Brahes olycksdagar. Besöket avlopp dock icke endast lyckligt utan även i högsta grad angenämt. På Knutstorp förvaras en liten värdefull samling Tyko Brahe-litteratur, som delvis varit i Gustaf Adolf Reuterholms ägo och är försedd med hans namnteckning.

Grevinnan Ebba Wachtmeister har letat reda på mycket, som nere i Prag och i trakten däromkring kan minna om den store astronomen, vars vagga stod på samma plats som hennes egna barns. Hon har sett hans grav i Teinkyrkan och hans monument, på vilket står inhugget »Tycho Brahe, Dominus de Knudstorp» samt besökt hans slott Benatek. Hon visar mig bilder från dessa och andra resor, vittnande om en mindre vanlig förmåga att resa på rätt sätt.

Förutom dessa Tyko Brahe-minnen finnas på Knutstorp sevärda saker i mängd. En förnämlig rad Wachtmeistersporträtt, ägare till Knutstorp, målade av Breda, Pasch, Wedekind m. fl. pryda matsalen, och i vardagsrummet finner jag en liten förtjusande kollektion porträtt tecknade av Maria Röhl. Knutstorp har varit i Wachtmeisterska släktens ägo sedan 1771, och de flesta av dess sevärigheter äro gamla släktklenoder. Bland vackert porslin lägger man särskilt märke till en skål med Karl XII:s nödmynt som dekor och ett stort fat med det gamla danska Brahevapnet. Ett stort silverfat från 1600-talet i yppig barock pryder salongen, och bland de vackra glas-pjäserna, som förvaras i ett särskilt skåp, finns en enastående dyrgräp, en romersk glasbägare från 300-talet, vilken blivit funnen i en mosse på Knutstorps ägor. Man antar, att den hemförts av vikingar. Vårt land äger en enda pjäs till av detta slag, förvarad på Nationalmuseum.

Bland det myckna av intresse, som berättades mig, fäste jag mig särskilt vid en ring och dess underbara historia. Grevinnan visar mig en liten tunn guldring med en stor blå safir med Thottska vapnet ingraverat. Hon fann den för några år sedan i trädgården, och av allt att döma har den förlorats på 1650-talet av sin ägarinna, Ollegaard Thott, syster till Knut Thott, som då var ägare till Knutstorp. Hennes namn är ingraverat runt vapnet med så ytterst små bokstäver, att endast Köpenhamns skickligaste expert lyckats tyda det. Ringen är så mycket mer värdefull, som damsigneringar på den tiden var mycket sällsynt.

Det vackra och minnesrika Knutstorp har även en gärning av i dag att yvas över. Det är vårt lands största stuteri, och ett femtiotal fullblodshästar, de mest berömda

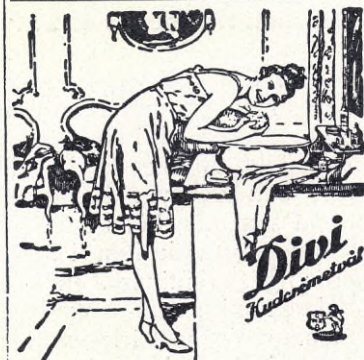

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasinet

Stockholm
Brunkebergstorg 24

Göteborg Malmö

Tvålen för dagen.

— Tvålen för hyn.

M. ZADIG, MALMÖ.

H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.
,, ,, Göteborg: Chalmersg. 20.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrala
Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

ENSAM

bland putsmedel för skodon står

SOLITAIRE

för skor i alla färger och skinnsorter. Smetfri, billig i användning. I alla färg-, sko- och herrekiperingsaffärer.

Generalagenter för Sverige:

DORCH, BÄCKSIN & Co:s A.-B.
GÖTEBORG
AVD.-KONTOR I STOCKHOLM

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

Magsyra, halsbränna och kväljningar

tar man bort med ett glas *Fruksalt-Samarin* som på samma gång renar och uppriskar blodet, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruksalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2,50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Anoka

damernas sommarstrumpa är tillverkad av prima merceriserad maco och försedd med en särskild behandlad sula. Den är synnerligen sval och behaglig. Finnes i en mångfald kulörer till per par kr.

3:50

Till landsorten mot postförskott.

Paul U Bergström & Co

NORR SÖDER
STOCKHOLM

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg
Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

vårt land äger, har greve Claes Wachtmeister på stall. Där är den 19-årige hingsten Oliver Goldsmith med det ungdomliga humöret, som inköpts av lord Derby och den ståtliga Runnymede, vars förra ägare var Englands konung. Den var en av favoriterna till engelska Derbyt, och båda dessa hingstar ha vunnit förmögenheter. Där står »Nyckelpiga», det framstående stoet, som är varje hästkännare bekant, med sitt föl efter Oliver Goldsmith. Där är »Mia Cara», vinnare av danskt kriterium, »Lily», som vunnit danska Derbyt, »White Liner», mor till »Trast», »Hon själv» m. fl. Bra roligt är det att gå här med denne verklige hästkännare och hästälskare och höra honom berätta om sina fullblod och om sina erfarenheter som uppfödare.

Det är för besökaren ett rikt givande ställe, det gamla vackra Knutstorp, där gammal tid och ny mötas i stolta minnen och modernt idog verksamhet.

A. F—K.

Fiske, filosofi och fruntimmer.

(Forts. fr. sid. 765.)

ut med sin man på fisketur. Det är spinnfiske efter gädda och aborre, som makarna bedriva. Tyvärr måste man nog fastslå, att fisket i skärgården år från år blir mindre givande, efter som motorbåtarnas antal ökas och dessa fordon skrämmer bort fisken. Men därför är det också desto roligare, när någon gädda fastnar på kroken, och ibland kan lyckan vara en så huld, att man får fisk med sig hem för flera dagars middagar och frukostar. Detta gör också, att man lär sig anrätta den knepigt på en mångfald olika sätt, ty har man fått fisk, skall man också äta upp den och då gäller det att variera tillagningen, så att man ej blir led på den.

Fru Wränge har lyckligt passerat de stadier av kvinnlig svaghet, som heta rädsla för masken och obehaget att döda fisken. Den som sig i leken ger han får leken tåla, heter det ju. Och om man också har en manlig följeslagare, så skall man inte besvara honom i onödan med saker, som man mycket väl kan göra själv. Så talar nämligen den moderna kvinnan, som inte är klemig.

Sportfiskeklubben hoppas att få in flera damer. Kanske de komma av sig själva, när det nu blir bekant, att man inte nödvändigtvis måste ha en mask på kroken.

PÉRA.

Det oskattbara brevet.

(Forts. fr. sid. 767.)

rullade som klara pärlor över hennes smala, torra ansikte. Det var sol och regn, ty hela tiden log hon strålande.

»Att det skulle hända oss», snyftade hon fram, »du anar inte, hur lycklig jag är. Läs, läs! Men sätt dig först!» Hon räckte honom brevet.

Han hade sin givna plats i gungstolen. Medan dess medar svagt knarrande tillkännagav en rytmisk vaggning läste den gamle herrn förvånad och smickrad.

När han slutat, sa han fundersamt:

»Hur har hon kommit på den idén just i år? Det begriper jag inte. Skulle du — hon antyder något sådant... Det är ju mycket vänligt, men om du gjort en invit så — så har vi ju tvingat oss på dem — vi fattigglappar. Har vi kläder?»

Det tilldragande hos en kvinna

beror på bevarandet av hennes psykiska jämvikt. Detta förmår »Camelia», den idealiska reform-dambindan under kritiska perioder genom att hos vederbörande ingjuta en känsla av absolut säkerhet. »Camelia» innebär ett hygieniskt framsteg, som har det mest gynnsamma inflytande på en kvinnas utseende. Ingenting hindrar en dam att sköta sina nöjen, t. o. m. i den lättaste klädning. Fjä-

derlätt, mjuk som silke. Inga skavsår mer. Uppsuger 16 gånger sin egen vikt. Ingen tvätt och uppbränning. Ytterst lätt att undanröjda (i toaletten). Av läkare speciellt rekommenderad. Normal storlek per ask (10 st.) kr. 1:75. Favorit storlek per ask (12 st.) kr. 2:50. Extra storlek per ask (12 st.) kr. 3:— . Erhålles i alla väl sorterade affärer inom branschen.

Camelia

Begär endast Camelia.
Partiförsäljare för
Sverige:
Parfumerie Tefa A.-B.
Stockholm.

Drott Vad varje kvinna vet

är att Drott är garantimärket på elegant, välgjord och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 och 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade, från kr. 59:— . Drottarmbandsuren finnas också i guld- och silverbelagda boetter, 10 års garanti, moaré eller fjädrande armband från kr. 39:— .

Bese prov hos urmakare!
Giv henne ett Drott-ur!

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

Skospecialist

för sjuka och ömma fötter.
I elegant utförande.

Den omtänksamma

Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Telefon Drottningholm 20 och 190

SILVO SILVER POLERMEDEL

För rengöring och polering av Guld, Silver, Nysilver, Aluminium, Tenn etc. etc. ... Lätt och bekväm att använda. Bevarar silvrets skönhet och charm.

Generalagenter:
GUST. F. BRATT & CO. GÖTEBORG

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

ARTI HEMFÄRGER

äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Vi inbjuda
tilljämförelse av in- och utlandets förnämsta toalettvälvar och våga påstå, att
Björktvål
Prins av Parma
är överlägsen i att förläna hyn friskhet och ungdomlig skönhet. Björkbalsamisk, överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft.

Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förenig med finaste västoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort denna skönhetsvälv till vår tids förnämsta

Ungdomlig skönhet - Eder belöning.

Pris **75 öre.**
FABRIKSBOLAGET PARMA - STOCKHOLM

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader
Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Halland med Halländingen.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs-Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smäländs Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bergslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonsblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Ängelholm:** Engelholms Tidning.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

»Du har. Allt ditt är i ordning, söta Carl. Och jag — jag har min svarta sidenklädning. Den håller säkert den månaden ut. Du får inte fördärva min glädje. Jag har aldrig tyckt, att världen varit så vacker som nu.»

Han gick fram till henne, lade sina händer om hennes tårdränkta kinder och kysste ömt hennes fårade panna.

»Jag börjar ana något, lilla Emma. Det är inte första gången du skrivit...»

»Jag kan svära på, att jag aldrig skrivit till Vendela förr», avbröt hon hastigt. »Å Carl, läs brevet högt. Jag ser inte — inte nu. Och jag vill så gärna höra det. Där stod hjärtligt välkomna, såg du det. Jag har alltid hållit rysligt mycket av Vendela och — hon av mig.»

De sista orden klungo jublande. Emma Fornell fannade sin lycka som det stora barn hon var. Att ödet tuktat henne under långa år glömde hon för stundens underbara fröjd.

Damernas diskussionsklubb.
Skall hon ge hans barn ett hem?

Ett svårt problem har "Rådlös" fått att lösa och alla diskussionsklubbens läsarinor skola varmt känna för henne belägenhet. Frågan är: skall hon, själv barnlös, ta till sig och upplåta sitt hem för sin mans barn med en annan kvinna? Fler än "Rådlös" har kanske ställts inför frågan — vi lämna den åt läsarinornas benägna intresse.

Den sak, som jag här ber om hjälp med, har jag länge velat men inte vågat lägga fram i dagen, varför är svårt att säga, om det inte är en kvinnas medfödda skygghet att blotta det allra privataste i ens liv. Men i och med att ögonblicket för avgöran och beslut i denna för mig så livsviktiga fråga allt mer närmar sig, känner jag, att råd från varm-hjärtade och klarsynta kvinnor i Iduns läsekrets skulle vara mig till ovärderlig nytta. Självt har jag grubblat så över detta, att jag kanske fastnat i min egen tankegång och förlorat perspektiv och horisont — andra kvinnor, som plötsligt få konflikten inför sina ögon kanske kunna se klarare och bättre än jag, vad jag bör göra, kanske till och med kunna komma fram till, att grubbel i detta fall är lika omotiverat som gagnöst.

Min make och jag ha varit gifta i femton år, men till vår stora sorg ha vi inga barn. För fem år sedan födde en annan kvinna ett barn åt min man. Jag visste det inte då, inte förrän nu har jag fått veta detta, som så djupt griper in i mitt eget liv. Jag anade då, att något hade skett, som han dolde för mig — vilken kvinna skulle inte ha anat det — men det kom aldrig till någon öppen förklaring mellan oss, och när intet i hans kärlek till mig ändrades, så strök jag över mina aningar.

Så kom nu för en kort tid sedan hans bekännelse. Bekännelsen ensam kämpade jag mig igenom, jag kunde han begära något sådant, att jag skulle skänka all den moderskärlek, som jag ej fått ge egna barn, åt hans barn? Och den känslan finns inom mig än. Men bitterheten har fått giva vika en liten aning för en annan känsla, medlidande med denna lilla unge, som inte har något hem och inte rör för, att hans existens är orsak till en konflikt. Jag har sett honom, han är så liten och rädd, en enda stor hunger efter någon som tar hand om honom.

Vad skall jag göra? Skall jag vägra eller skall jag giva hans son ett hem hos oss? Kan det någonsin bli ett lyckligt hem, med ett sådant förhållande? Skall inte alltid tanken på denna andra kvinna ligga som en skugga över vårt hem? Vad är rätt och inte rätt i denna situation?

"Rådlös".

Rekvirera
Lucks
"REKLAM-ASK"
med utsökt
Choklad & Konfekt
väg. 1/2 kg.
endast Kr. 2.— st.
Expedieras till landsorten
mot postförskott.
PERCY E LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Res
med
Unica
RESEFFEKTER

Piska
och Receptera MATTORNA
vid Saltsjöladens Kem. Tvätt.

Adjo generande Hår
Rakknivar och vanliga hårborttagningsmedel avlägsna håret endast ovan huden. Veet förtär håret under dessamma. Veet, en parfymrad sammetslen crème, finnes i tuber, färdig för ögonblickligt bruk. Stryk bara på den, dröj några minuter samt skölj av den och håret är borta som genom ett under. Veet stimulerar icke hårets tillväxt. Tillfredsställande resultat garanteras eller pengarna återbetalas. Användes av tusentals personer. Veet kostar kr. 1:75 och kr. 3:25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfymaffärer, kemikaliehandlare, apotek etc. Generalagenter: Eneqvist, Holme & Co. A-B, Vasagatan 15-17, Stockholm.

VEET
AVLAGSNAR HÅR SOM GENOM ETT TROLLSLAG

HOSTOL
OÖVERTÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTNINGENS HOVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.
Finnes i alla väl-sort. affärer i hela landet.

Upprop.

Anskaffandet och organiserandet av flygambulansen över landet är en uppgift, som bör ligga kvinnorna särskilt om hjärtat — omsorgen om de sjuka har alltid fallit inom deras sfär. Därför är det med en särskilt varm vädjan red. bringar nedanstående upprop till Idunläsarinnornas kännedom.

Svenska Luftfartsförbundet har genom sin Flygambulanskommitté för avsikt att upprätta en flygambulansstation i Stockholm.

Denna avses för transport av sjuka och skadade — huvudsakligen i Stockholms omnejd åt Salt-sjön och Mälardalens boende — vilka äro i behov av snar vård å sjukhus.

I planen för flygambulansstation ingå:

Anskaffandet av ett för sjuktransport anordnat hydroplan; hangar för detsamma; betjäning för planet samt uppläggande av en flygkarta över skärgården och Mälaren.

Penningmedel äro emellertid erforderliga för att möjliggöra upprättande av en dylik ambulansstation, och får Flygambulanskommittén för den skull härmed hänvända sig till alla dem, som finna nämnda plan behjärtansvärd, och särskilt till dem, som närmast kunna komma i åtnjutande av den hjälp vid svårare sjukdoms- och olycksfall, vilken härmed avses, att medelst bidrag möjliggöra, att vår plan kan förverkligas.

Ingå därför såsom medlem i Svenska Luftfartsförbundet!

Köp flygambulansmärken!
Flygambulanskommitténs propagandaaffisch, märken m. m. tillhandahållas å Förbundets sekretariat, Kungsgatan 3. Tel. Norr 538. Postbox 7173.

Stockholm den 27 juni 1928.

B. Munck.

Generallöjtnant.
Ordförande i S. L. F.

Fritz Bauer.

Generalfältläkare.
Ordförande i Flygambulanskommittén.

Einar Edén.

Medicinalråd.

A. Piscator.

Landstingsdirektör.

Carl Florman.

Kapten.

G. E. Wasell.

Generalsekreterare i S. L. F.

En dröm,

Paradis Duntäcke

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881.
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckiabrik
Erhållas i varje välsorterad möbel- och
sängklädersaffär.

Semesterfrågor: N:o 3

Milanaise underkläder?

HAR NI LÄST vad tillverkare av milanaise plagg säga?

Hundra tusentals etiketter på plaggen i fråga tillråda allmänheten att tvätta dem i LUX — ingen annat än LUX!

Dessutom är LUX så lämpligt för semestern. Försök det själv — Ni kan göra det i rummet på Luxsättet.

När Ni väl funnit hur lätt och bekvämt det går att alltid ha underkläderna rena och fraicha, så har Ni fått Luxvanan.

Tillverkas av: A.-B. SUNLIGHT, Nyköping.

Å 8 b.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Hyns behandling.

N:r 45. Har hört sägas att det ej skall vara bra att tvätta ansiktet med vatten, när det torkar ut huden. Men vad bör man då tvätta sig med för att bli absolut ren? Har försökt att göra ren huden med crème (fet) och sett att man blir ren av den. Men på samma gång tycker jag att huden blir hårig av att oupphörligen ingnida den med crème. Har också hört att citronsaft skall vara bra för ansiktet. Huru går man tillväga, när man tvättar sig med citron? Skär man citronen i skivor och gnider sig med dem? Är det bra med detta medel för dem som äro brunhyade?

Skogsviol.

Svar: Det skall vara en ovanligt ömtålig hud, som ej tål att rengöras med vatten. Men det bör ske på aftnarna och med varmt vatten och god tvål. Har man så anlag för vidgade porer, bör ansiktet efteråt sköljas med kallt. Efter torkningen inmasseras någon fin hudcreme, just för att huden ej skall bli för torr. Vill man ej varje kväll använda creme, vilket ej all hud tål vid, kan man växla om med blandningen sprit, glycerin och rosenvatten i lika delar.

Om man av något skäl ej vill använda vatten till ansiktet, är olivolja ett bra reningsmedel. Man tar något olja på en bomullstuss och torkar ansiktet med strykningar uppåt och utåt.

Citronsaft kan endast blandas i skölvatten eller också kan man efter den vanliga tvättningen med varmt vatten bstryka ansiktet med frisk citronsaft utspädd med lika del glycerin eller eau de cologne, vilket som bekommer huden bäst. Detta för att sammandraga porerna, om det behövs. Om huden är mörk eller ljus, spelar härvid ingen roll.

Näsa.

N:o 46. Finns något medel mot mager, blå näsa. 17 år.

Svar: Vad menar ni egentligen med "blå" näsa? Är den sådan av köld eller av annat? Är den förfrusen, får ni badda den om aftnarna med så hett alunvatten ni kan tåla, skölja den med kallt och sedan gnida in den med kamfersprit. På vintern när vädret är kallt, bör ni gnida in den, innan ni går ut, med kamfersalva. Om er näsa ej är förfrusen, kan den underliga färgen bero på sjuklighet, och då är bäst att söka läkare.

Blekning av hår.

N:o 47. Huru blekes varaktigast rött hår och huru färgas det varaktigast till någon annan ljuslämplig färg?

Helårsprenumerant.

Svar: Varken blekning eller färgning av håret blir varaktigt, det måste göras om minst en gång i månaden, emedan håret skjuter upp från roten med sin naturliga färg. Man kan ej färga rött hår till en ljusare färg men väl bleka detsamma. Vätesuperoxid är det vanligaste blekningsmedlet, varifrån dock avrådes, emedan håret efter någon tid blir sprött och torrt samt grånar i förtid. Det är endast efter de första gångerna det blir vackert och glänsande, sedan blir resultatet allt sorgligare. Enda sättet att fördröja vätesuperoxidens förstörande verkan är att ingnida den i håret före tvättningen, medan ännu något fett finnes kvar i håret. Sedan tvättar man på vanligt sätt, och när håret är torrt ingnides en aning svavelpomada i själva hårbotten.

Kniv-Joels madonna.

Kniv-Joel hade inte fått sitt namn tack vare någon blodig bedrift. Nej, den hade tillerkänts honom tack vare det att han på lediga stunder alltid satt och täljde på någonting. Det kunde vara en slev, en rockhängare skuren av någon konstigt vuxen engren eller också ett pip huvud. Och som Kniv-Joel suttit på undantag de

senaste åtta åren så kan man förstå att det inte var långa stunder kniven satt i slidan.

I fyratiosex år hade Kniv-Joel stretat för bonden på Ävik. Som pojke gick han i skogen med kreaturen, och när han vuxit till sig något fick han gå bakom harven eller hugga tag i annat som stod i någon överensstämmelse med hans år. Som fullvuxen var han snart bästa man på gården både när det gällde att gå bakom plögen eller ta upp ett dike. Så nog satte Äviken värde på Kniv-Joel. Vilket också sägs därav att han när han arbetat ut sig fick stallkammaren att bo i. I kammar hade han en pinnsoffa med en färskinnsfäll till täcke. Under fönstret stod ett litet bord, och i ena hörnet stod ett litet skåp som någon gång i tiderna varit blåmålad, men som nu skiftade i grått, det var bara blommorna, rosor och tulpaner, som ännu hade litet kvar av sin ursprungliga färgning. I skåpet hade han psalmboken, snuskaggen och brännvinet och hoffmandropparna. Vilka senare hörde till livets oumbärligheter. Kniv-Joel hade det bra i sin kammar. Bättre hade han inte kunnat önska sig. Om vintern satt han för det mesta framför kakelugnen och täljde på något. Men när solen började värma så att man kunde vistas ute då satt han på en liten bänk under fönstret och betraktade livets gång på

YvY var morgon ny ger Er klar och vacker hy.

Bad och skönhetsvård

höra tillsammans lika väl som bad och hygien. Rena porer och en frisk, smidig hud höra till grundvillkoren för ett ungdomligt utseende och modern hygien.

YvY-Tvålen rengör själva porerna — men inte bara rengör — den tillför dem också vegetabiliska oljor och hudförskönande essenser.

Det är därför som bad, hälsa och ungdomlighet är sammanlänkade med **YvY-Tvålen** tvålen för Er.

gården. Ofta undrande över att det kunde gå så bra fastän han inte själv var med längre.

Det sista året hade det börjat bli litet si och så med hälsan. Ibland fick han så starka håll att det var stort omöjligt att stå på bena. Eller också kom det något åt hjärtat som gjorde honom rent av vimmelkantig, så att han var tvungen sträcka ut sig på pinnsoffan. Och där han låg på rygg och kände huru hjärtat ömsom vickade till, stannade, och strax därpå rusade iväg kom han att tänka på att hans dagars tal snart skulle vara räknade. Men den saken sörjde han inte över, ty han visste att han var ett förbrukat redskap som ställts undan i ett hörn för att inte stå i vägen eller skräpa. Men nog ville han vara med ett litet tag till i alla fall. Om Vår Herre fann så för gott vara. Och det som mest av allt kom honom att önska detta var Ävikens yngsta dotter Elisa. Det var något alldeles särskilt med Elisa. Hon var alls inte som barn är i allmänhet. Som liten var hon precis som en av de små änglarna på tavlan i kyrkan. Så roligt de hade haft tillsammans Kniv-Joel

och Elisa. När han slutat dagens arbete hade de lekt på gårdsplanen. Han hade varit häst och krupit på alla fyra och Elisa hade suttit på hans rygg. Och han hade tagit henne med på hölasset under höbärgningen. Goda kamrater hade de varit allt ända tills hon blev stor och reste till stan för att lära sig. Så goda vänner hade de blivit att hon gett honom en hel riksdaler till snus när hon kom för att säga farväl. Sedan den dagen hade dagarna varit tomma och långa. Han var lämnad ensam. Det var bara under måltidstimmarna i storstugan som han träffade folk. Men det hände inte ofta att någon vände sig till honom med en fråga eller annat tilltal. Och själv var han för färdig för att tilltala. Ensam satt han vid bordsändan och åt sin mat, och när han ätit och tackat för mat, gick han till sin stallekammare ostörda frid.

Det var Elisa han ville se ännu en gång innan han skulle gå den väg vi alla skall gå. Och han tyckte i sitt stilla sinne att Vår Herre mycket väl kunde unna honom den glädjen. Ty något annat önskade han sig inte. Det var ju

Elisa som skänkt hans grå och enahanda liv det uns av sol och värme och glädje det innehållit. Och en dag vid middagsdags tog han sig för att fråga Äviken om när Elisa väntades hem.

— Elisa hon kommer som i dag fjorton dar, kursen är slut då. Och du må tro att hon har blivit akkurat som en herrskapsfröken, sade Äviken.

Det svaret bekom Kniv-Joel illa. Visst var han glad över att hon skulle komma tillbaka så snart. Men det där om att hon var akkurat som en herrskapsfröken det skar i hjärtat. Det var något som oroade honom. Något som sade att det inte var den gamla Elisa som skulle komma. Kanske hon rent av inte skulle tala till honom som förr. Men han började arbeta på att slå bort de tankarna. Elisa, hon som varit precis som en Guds ängel hon skulle allt inte gå och fördärva sig och bli stadshögfärdig. Säkert var att hon skulle bli sig lik hela livet igenom. Och lycklig den karl som tog henne till hustru. Broviks Olov skulle allt vara den som var fullt värdig.

Kniv-Joel hade varit framme till

hörnskapet och tagit sig en tår ur flaskan och nu satt han på pallen framför kakelugnen och såg in i elden som muntert tärde den torra veden. Plötsligt slog han sig på sina knän och sade till sig själv, halvhögt, som han hade för vana att tala, och tänka.

— Hon skall ha något av mig när hon kommer tillbaka!

Han tog fram sin kniv och började skära i ett stycke björk allt under det hans panna rynkades mer och mer och blicken förlorade sig i ett fjärran. Så lyste det till i hans blick och han reste sig och gick ut. Stapplande styrde han stegen bort till badstugan där han bakom ugnen hade ett litet virkesupplag. Där letade han en stund bland olika stora stycken av björk och al och asp. Varje bit granskade han med stor noggrannhet betraktande den än från sidan än uppifrån och ibland slog han stycket mot ugnsmuren. Och när han äntligen beslutat sig för ett stycke al ordnade han de andra bitarna i rätt ordning. Varefter han åter styrde sina stapplande steg till sin stallekammare.

Dagen därpå orkade Kniv-Joel inte stiga upp ur pinnsoffan. Det var inte något särskilt. Han kände inga smärtor. Det var bara helt enkelt så att han inte orkade stå på benen. Men så mycket orkade han i alla fall röra på sig att han kunde, stödjande sig mot en stol, komma åt kniven, alstycket och snuskaggen.

Först långt in på eftermiddagen kom man upp på gården att tänka på honom.

När dörren öppnades gömde han snabbt både kniv och trädstycke under färskinnsfällan.

— Är Joel dålig? frågade pigan.

— Vet inte vad det är, men kan inte stå på bena. Och därför ligger jag, sade Kniv-Joel stillsamt.

— Han är hungrig förståss?

— Visst vore det gott med litet matäta, sade han nästan ödmjukt.

— Jag skall komma med mat, sade pigan och försvann.

Kniv-Joel kände på sig att han gjorde orätt i att ligga. Han hade inte rätt att vara sjuk. Att åsamka besvär. Och han visste att så tänkte de andra. Husbonden tänkte: "jasså si så där, bara det inte dröjer för länge." Pigorna tänkte: "nu skall det rännas med maten över gården också och så eldas också och städas, kan en tänka." Och snart nog tyckte han sig kunna se att det var med sura miner som man kom till honom med vad han behövde. Det tog hårt, och han önskade att det skulle ta slut i laga tid. Men först skulle han ha färdigt det han hade för händer. Och därför låg han dagen i ända med kniven i handen och skar spån efter spån ur det mjuka alträdet. Det låg över Kniv-Joel någonting av allvar och innerlighet. Knivens rörelse var nära nog smekande öm och i hans blick låg något av en drömmare som benådats med himmelska syner.

I storstugan pratade pigorna: — Det är allt något konstigt han har för sig i kammaren.

— Se det har jag också tyckt mig se. Undrar vad det kan vara. Han gömmer alltid något när en kommer in.

— Kanske han röker fast han inte får för husbonden. Jag menar att, det är snuggan han stoppar under täcket.

— Se det tror jag då inte, för jag har då aldrig känt när tobaksrök. Han har kanske gått och blivit småfjollig. En kan aldrig veta.

— Snart vågar jag då inte gå dit mera, för en kan aldrig veta, som du säger så sant.

Kniv-Joel hade med sin kniv skurit små streck för var dag intill den dagen då Elisa skulle komma hem. Nu var det bara tre streck kvar. Och han var så svag så att han inte orkade resa sig

En absolut oskadlig avmagringskur

En oskadlig avmagringskur kan alltid tagas med FACIL-Pastiller, vilka verka på sådant sätt, att organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll begränsas och redan förefintliga fettsamlingar samtidigt gradvis avlägsnas.

FACIL-Pastiller erhållas på alla apotek i glas innehållande 100 pastiller till 4 kr. pr glas. Beloppet kan även insändas i frimärken till FACIL-Depoten, postbox 365, Stockholm 1, vilken då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

En avmagringskur med FACIL är garanterat absolut oskadlig. Rosande utlåtanden inströmma ständigt till laboratoriet från belätna förbrukare.

upp på armbågarna och dra snedstreck över den sist förlupna dagen. Men kniven orkade han hålla i och för var dag gick arbetet framåt.

— Bara jag orkar och lever så får Elisa allt sitt när hon kommer, sade han till sig själv.

Men Kniv-Joel orkade inte, han orkade inte ens leva dagarna ut. När en av pigorna kom med morgonmaten låg han med händerna knäppta över bröstet och ögonen slutna. Hakan hade sjunkit ned så att de illa medfarna tänderna tittade fram. Och vid fotändan stack ena foten fram ur färskinnsfällan.

Samma dag som Elisa kom hem kördes Kniv-Joel till likboden.

På kvällen satt man i storstugan och pratade om den gamle. Och bäst man höll på så kommer Elisa in. Och hon hade verkligen blivit en stadsfröken. Med klippt hår och silkesstrumpor fast man var i november. När pigorna beundrat henne med värn och litet avund, och drängarna starrbligit en stund, sade en av pigorna: — Se vad jag hitta under Joels huvudkudde.

Hon räckte till Elisa en figur av alträd. Det var en i fotsida dräkt klädd kvinna som bar något

"BABYUTSTYRSLAR"

verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra fin kr. 9, lyxutf., handarb., kr. 12, bärmantel kr. 3, d:o m. handarb., kr. 4:50. Lakan o. örngott av noblessväv, äkta knypl. spetsar kr. 7. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarng. 20, Borås.

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

Norrmalmsg. 2 A, 2 tr., Stockholm. Öppen 10-1, 2-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-2.

Eldbegängelser — Begravningsförsäkring — Medlemsanmälningar — Urnor Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

FOTVÅRD!

De av Prof. Med. Doktor M. Ramström, Upsala, ordinerade **Nogibol-Fotsalt** och **Boreol-Svett- och Fotströpulver** komplettera varandra, när Ni önska goda, starka o. hygieniska fötter, utan värk o. ömhet. Nogibol à kr. 1.50 o. 2.50 med gratis Nogibol-Liktornsplåster. Boreol à kr. 1.50 pr ströburk. Säljes i apotek drog- och lanthandl. **TEKNISKA FABRIKEN BORE,** Stockholm.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

på armen som nära nog liknande ett barn.

— Är den inte ackurat lik bilden som står på predikstolstaket, sade någon.

— Och så står där hennes namn också kan hon se, sade pigan som räckt fram figuren.

På fotstycket stod ristat med klumpiga bokstäver: Elisa.

Elisa strök en del av det klippta håret ur pannan och sade:

— Eftersom Greta hittat det där så kan Greta behålla det. Vill någon av er sätta kaffepannan på för att det kommer en bekant till mig från staden om en stund. Olle är och möter vid stationen.

När den främmande kom var kaffet färdigt och Kniv-Joels madonna låg i pigan Gretas kjortelficka.

Men Kniv-Joel han låg i sin kista av granbräder i likboden medan höstvinden, som ökat till storm, for fram så att det tjöt i knutarna, gnisslade i stapelns korsvirke, och sjöng i klockorna. Såsom när syrsorna sjunga en sommarkväll vid vägkanten eller bland alla de blomster och blad som glädja vårt öga en sommardag.

Nathanael Cassén.

FRÅGOR OCH SVAR!

Förening.

Fråga: Finnes någon förening "för svenskhetens bevarande i utlandet"? Kan man bli passiv medlem i densamma? Hur stor är årsavgiften? I fall något dylikt existerar vore jag tacksam få uppgift å adressen också.

Elisabeth X.

Svar: Riksföreningens för svenskhetens bevarande i utlandet, adress är: Lilla Torget 1, Göteborg. — Vi kunna ej upplysa om årsavgiften för passiv medlem, men om ni skriver till ovanstående adress, får ni de allra bästa upplysningar.

Tilltalsord.

Fråga: Är det inte mera på sin plats, att ett hembiträde säger fru Lind, än t. ex. "frun" till sin matmor?

Första frågan av mångårig abonnent.

Svar: Tilltalsordet "frun" kan naturligtvis endast användas av hembiträdet, men denna i och för sig inte särskilt vackra och korrekta tilltalsform har onekligen fått ett visst burskap i hennes mun och förlorat mycket av sin stötande klang. Att säga "fru Lind"

DEN VÄRLDSBERÖMDA

MEY-KRAGEN

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förmåsta kragen.

MEY-KRAGEN

fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. — Prova Mey-kragen och kragfrågan är löst för all framtid. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3:— för de dubbelvikta och Kr. 2:75 för de enkla. 35 olika modeller.

Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKKRAGAR,

G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändig är stämplad "Mey & Edlich", endast då äkta.

Äntligen —

medlet mot transpirationens obehag!

Hittills har stark transpiration på sommaren varit en obehaglighet, som ständigt gjort den eleganta kvinnan osäker. Men nu har

Caprice STRÖPULVER

kommit i marknaden. Genom sin vetenskapliga sammansättning är det på samma gång ett hygieniskt medel för kroppens vård och ett behagligt, svalkande skönhetspreparat. Borttager genast all obehaglig lukt och gör huden torr och glatt.

Observera priset: **75** öre.
I praktiska refracheuraskar!

Skulle Eder handlande icke ännu fått in Caprice ströpulver, insänd kupongen härbredd och vi sända Er en ask pr post.

PARFYMERI F. PAULI STOCKHOLM

Namn:
Adress: bifogar härmed 95 öre i frimärken och önskar få mig tillstånd en ask Caprice Ströpulver.
Till Parfymeri F. Pauli A.-B. Stockholm.

blir naturligtvis alltid artigare och striktare, men det kan ifrågasättas om det inte blir onödigt uppstyltat i vardagslag i hemmet.

Handarbete.

Fråga: Finns det någon handarbetskurs (kombinerad sy-kurs; detta dock ej nödvändigt; ej utbildningsseminarium) i Uppsala eller Stockholm.

Svar: Vid sömnadsskolorna Femina, Engelbrectsgatan 5, Birgittaskolan, Birgerjarlsgatan 6, och Märthaskolan, Birgerjarlsgatan 16, m. fl. alla i Stockholm, givas kurser i alla slags handarbeten. Se f. ö. våra annonserpalter.

Böcker.

Fråga: 1) Finns det någon bok ute i handeln, som handlar om skönhetsvård eller om huru man bör sköta sin kropp för övrigt? Titeln? Priset?

2) Har Ebon Strandin utgivit någon bok, som heter Kroppskultur?

Svar: 1) En hel mängd böcker i skönhetsvård och kroppskultur äro utgivna under senare år. Ni kan själv bäst se i en bokhandel vad ni vill ha, eller, om ni bor på landet, skriftligen begära uppgift på sådan litteratur.

2) Nej.

Turistresa.

Fråga: Vad skall man lämpligast medtaga för kläder för 4 veckors sjöresa med utländsk turistångare under oktober månad.

Svar: En varm sports- eller promenaddräkt, en varm kappa, helst päls, och för övrigt förmiddagsklädningar och sällskapsdräkter, enklare för eftermiddagar och elegantare för aftnarna.

En läkarfråga m. m.

1) Vore så tacksam få veta om insprutning emot åderbrock anses lika effektivt som operation, hur det verkar samt vart skall man vända sig?

2) Var kan en medelålders dam lämpligast få en kurs i finare matlagning och i klädsömnad?

Småstadsbo.

Svar: 1) Vi råda er att ställa er fråga till en läkare och låta honom bedöma fallet.

2) Vid Gunillaskolan i Uppsala givas kurser såväl i matlagning som i klädsömnad.

Reklamtecknare.

Svar: Var utbildas reklamtecknare? Vad kostar utbildningen och huru lång tid kräver densamma? Vilka anställningsmöjligheter medför en dylik utbildning?

Helärsprenumerant.

Svar: Antingen i Tekniska skolans högre avdelning eller i Konstakademien. Även i privata målarskolor. Säker utbildning i teckning är nödvändig som grund. Huru lång tid, som erfordras för att bli färdig, beror på hur långt man är kommen vid inträdet i skolan. Kostnaderna kunna ej bestämmas, då det i hög grad beror på vilken skola man väljer.

Lider Ni av åderförkalkning, allmän svaghet, blodbrist, högt blodtryck eller trög mage?

Drick då dagligen ett glas

KLOROFYNSALT

och Ni skall inom kort känna en utomordentligt god verkan.

BLADGRÖNA

(Chlorophyll, det gröna färgämnet i växternas blad) är vetenskapligt bevisat ett utomordentligt medel vid dessa sjukdomar.

Bladgrönan ingår som den viktigaste beständsdelen i KLOROFYN.

Klorofyn säljes å apotek, och de flesta speci- & färgaffärer.

Pris pr fl. kr. 2:75, varav erhålles 50—60 glas.

Finnes ej varan å Eder ort rekvirera den direkt hos oss. 2 fl. franco.

Klorofynfabriken, Stockholm Ö.

Vanligen sökes anställning efter fullbordad kurs å någon reklambyrå.

LÄSARINNORNAS SPALT

Vore tacksam om någon av Iduns beresta läsarinor som känner förhållandena i Österrrike ville ge upplysning om det där skulle finnas någon möjlighet att i familj mot fritt vivre deltaga i samhällsgöromål o. dyl. för att lära språket. Svenska familjer mottaga ju ofta utländska damer, är ej

samma förhållande i Tyskland och Österrrike?

"Sofort."

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Littoral. De efterfrågade bidragen publiceras vid tillfälle. "Den rikes hunger" tyvärr inte. Även "En moder" och "En chimär" återgå. F. ö. följer brev.

A. N. har svar att avhämta å Iduns redaktion.

Rosa Blomqvist äter kräftor.

"Gud ske lov och tack och pris för det äntligen blivit agusti."

Rosa sade, som sin lust i kräftan haft sex hon blev födder men så blir hon också gödder av små djur ej tjog — men tunnvis.

Infört genom Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgisk Privatklirik.

Sturegatan 62, Stockholm. R. T. 75025. N. 8301. För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman) Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling. Hölländaregatan 3, Stockholm. Begär prospekt. Tel. Norr 667.

ett
idealiskt och bekvämt
putsmedel för smertingskador

är
VIKING
TEXTILKRÄM
vit, ljusgrå, grå
sarsfärg!

MANFREDO

Havregröt
i morgonmålet

håller Er mage
i ordning.

Gyllenhammar

Vad den kända skådespe-
lerskan fröken Elsa Wallin
vid Vasateatern säger om

LISSADO-CRÉMERNÄ

Det är mig ett nöje att intyga, att de efter anvisning av
Med. D:r Carl Cronquist i Malmö av A.-B. Kristallin tillverkade
Lissado-Crémerna, uppfylla de högsta anspråk man kan ställa
på hudcrémer. **Lissado-Crémerna** äro fullt jämförliga med de
finaste utländska krémerna. Såväl natterémen (fet), som dag-
crémen (torr) gå med ovanlig lätthet in i huden och bibehåller
densamma len och frisk. Dagcrémen ger huden en angenäm
matt ton, samt bildar även ett utmärkt underlag för puder.

Stockholm i maj 1928.

Elsa Wallin

IDUNS KOKBOK

av Elisabeth Östman-Sundstrand

är en oundgänglig hjälp vid

syltning,

konservering,

svampinläggning.

J. trefärgstryck rikt illustrerad
ny upplaga.

Kr. 6-

Rekvirera genast från närmaste bokhandel eller direkt från

Iduns Expedition · Stockholm ·

Mot postförskott

Portofritt.